

**ЗАКОН
О ВОЈСЦИ СРБИЈЕ**

На основу члана 112. став 1. тачка 2. Устава Републике Србије, доносим

У К А З

о проглашењу Закона о Војсци Србије

Проглашава се Закон о Војсци Србије, који је донела Народна скупштина Републике Србије, на Петој седници Другог редовног заседања у 2007. години, 11. децембра 2007. године.

ПР број 62
У Београду, 11. децембра 2007. године
Председник Републике,
Борис Тадић, с. р.

З А К О Н²

о Војсци Србије

ДЕО ПРВИ

Глава I

Основне одредбе

1. Садржина закона

Члан 1.

Овим законом уређују се положај и надлежност Војске Србије, организација, састав и начела деловања Војске Србије, специфичности обављања војне службе, командовање и руковођење Војском Србије, чинови и звања у Војсци Србије, симболи и обележја Војске Србије, војни празници, верска служба, одговорност за штету коју причини Војска Србије, демократска и цивилна контрола, јавност рада, канцеларијско пословање у Војсци Србије, служба у Војсци Србије и друга питања од значаја за Војску Србије.

² Објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 116/2007 и 88/2009 и у „Службеном војном листу“, бр. 34/2007 и 31/2009.

2. Положај и надлежност Војске Србије

Члан 2.

Војска Србије је организована оружана снага која брани земљу од оружаног угрожавања споља и извршава друге мисије и задатке, у складу са Уставом, законом и принципима међународног права који регулишу употребу силе.

Председник Републике или министар одбране, по овлашћењу председника Републике може одлучити да Војска Србије надлежном државном органу, односно организацији, органу аутономних покрајина и органу јединица локалне самоуправе, на њихов захтев, пружи помоћ ради заштите живота и безбедности људи и имовине, заштите животне средине или из других разлога утврђених законом.

Употреба Војске Србије ван граница Републике Србије уређује се законом.

3. Организација Војске Србије

Члан 3.

Функционалну организацију Војске Србије чине Генералштаб Војске Србије и мирнодопске и ратне команде, јединице и установе.

Генералштаб Војске Србије је највиши стручни и штабни организациони део за припрему и употребу Војске Србије у миру и рату.

Унутрашње уређење и систематизација формацијских места у Војсци Србије заснивају се на начелима која одређује Влада, на предлог министра одбране.

Унутрашње уређење и систематизација формацијских места у Војсци Србије уређују се мирнодопском и ратном формацијом Војске Србије.

Организацију и формацију Војске Србије доноси министар одбране, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије (у даљем тексту: начелник Генералштаба), у складу са основама организације коју утврђује председник Републике Србије.

Поред формацијских места у Војсци Србије, у мирнодопској и ратној формацији Војске Србије се као формацијска места посебно приказују и радна места у Министарству одбране и другим државним органима и правним лицима на која се упућују на службу, односно на рад професионална војна лица.

Члан 4.

Војска Србије структурно се дели на родове и службе, родови и службе на врсте, а врсте на специјалности.

Поједини родови Војске Србије се групишу у видове.

Видови Војске Србије су:

- 1) Копнена војска и
- 2) Ваздухопловство и противваздухопловна одбрана.

Председник Републике одређује родове и службе, на предлог министра одбране.

Министар одбране одређује врсте и специјалности родова и служби, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије.

Организацијско-мобилизацијске промене Војске Србије реализују се у складу са одредбама Дугорочног плана развоја система одбране Републике Србије и Стратегијског прегледа одбране.

4. Састав Војске Србије

Члан 5.

Војска Србије се састоји од сталног и резервног састава.

Стални састав Војске Србије чине професионални припадници Војске Србије и војници на служењу војног рока.

Резервни састав Војске Србије чине резервни официри, резервни подофицири и војници у резерви.

Резервни састав Војске Србије дели се на активну резерву и на пасивну резерву.

У активну резерву могу на основу уговора који се закључује на одређено време ступити лица млађа од 60 година, оспособљена за обављање војних дужности.

Ступање у активну резерву, као и права и обавезе лица у активnoj резерви, уређује Влада.

Члан 6.

Припадници Војске Србије су војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије.

Службом у Војсци Србије сматра се вршење војних и других дужности у сталном и резервном саставу Војске Србије.

Службом у Војсци Србије сматра се и вршење војних и других дужности на радним местима у Министарству одбране и другим државним органима и правним лицима на која се на неодређено или одређено време упућују на службу, односно на рад професионална војна лица (у даљем тексту: професионална војна лица распоређена ван Војске Србије).

Службом у Војсци Србије сматра се и вршење дужности цивилних лица на служби у Војсци Србије распоређених на радна места у војним јединицама и војним установама у којима се не обављају послови из надлежности Министарства одбране, а које су организационо и функционално везане за Министарство одбране.

Службом у Војсци Србије сматра се вршење дужности професионалних припадника Војске Србије у мултинационалним операцијама и другим активностима у иностранству у складу са законом којим се уређује употреба Војске Србије ван граница Републике Србије.

Службу у Војсци Србије могу да врше само држављани Републике Србије, а изузетно, у рату, и лица која немају држављанство Републике Србије ако ступе у Војску Србије као добровољци.

Службом у Војсци Србије, у погледу права и обавеза уређених овим законом, сматра се и школовање држављана Републике Србије за војне дужности у војношколским установама и друго стручно оспособљавање за официре и подофицире.

Члан 7.

Војна лица су професионална војна лица, војници на служењу војног рока и лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије.

Војним лицима, у погледу права и обавеза уређених овим законом, сматрају се и држављани Републике Србије – ученици и кадети војношколских установа који се школују за војне дужности и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире.

Члан 8.

Професионални припадници Војске Србије су професионална војна лица и цивилна лица на служби у Војсци Србије.

Професионални припадник Војске Србије је у радном односу.

Послодавац професионалног припадника Војске Србије је Република Србија.

Права и дужности послодавца професионалног припадника Војске Србије постављеног, односно распоређеног у Војсци Србије и ван Војске Србије, у име Републике Србије врши министар одбране, уколико законом није друкчије одређено.

На права и дужности професионалних војних лица и војних службеника који нису уређени овим или посебним законом или другим прописом примењују се прописи о државним службеницима, општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

На права и дужности војних намештеника који нису уређени овим законом или посебним законом или другим прописом примењују се прописи о намештеницима, општи прописи о раду и посебан колективни уговор за државне органе.

Члан 9.

Професионална војна лица су:

- 1) официр;
- 2) подофицир;
- 3) професионални војник.

Официр је лице високог образовања, оспособљено за обављање војних дужности, које је у радном односу на неодређено време, односно на одређено време.

Подофицир је лице најмање средњег образовања, оспособљено за обављање војних дужности, које је у радном односу на неодређено време, односно на одређено време.

Професионални војник је лице које има најмање основно образовање, које је одслужило војни рок под оружјем или је на други начин војно обучено и које је у радном односу на одређено време ради обављања војних дужности.

Члан 10.

Цивилна лица на служби у Војсци Србије су војни службеници и војни намештеници.

Војни службеник је лице чије се радно место састоји од послова из надлежности Војске Србије или с њима повезаних општих правних, информатичких, материјално-финансијских, рачуноводствених и административних послова.

Војни намештеник је лице чије се радно место састоји од пратећих помоћно-техничких послова у Војсци Србије.

Члан 11.

Одредбе овог закона о саставу Војске Србије једнако се односе на жене и мушкарце.

5. Начела службе у Војсци Србије

Члан 12.

Војска Србије врши надлежности на основу Устава, закона, других прописа и општих аката и међународних уговора и споразума које је закључила, односно којима је приступила Република Србија, у складу са Стратегијом одбране, Доктрином Војске Србије и принципима међународног права који регулишу употребу силе.

Војска Србије је идеолошки, интересно и страначки неутрална.

Унутрашњи односи у Војсци Србије се заснивају на начелима субординације и једностарешинства.

Члан 13.

Припадник Војске Србије је у вршењу службе дужан да:

1) поступа у складу са Уставом, законом и другим прописом, према правилима струке, непристрасно и страначки неутрално;

2) не истиче страначка или друга политичка обележја и не изражава своја политичка уверења;

2а) извршава наређења и обавезе у вези са припремом и учествовањем у мултинационалним операцијама у складу са прописима о употреби Војске Србије ван граница Републике Србије;

3) изврши наређење, односно налог претпостављеног у вези са службом, као и наређење, односно налог који у одсуству претпостављеног изда старији кад је неопходно да се хитно предузму мере за извршавање неодложних и значајних службених задатака, изузев наређења чијим би се извршењем учинило кривично дело;

4) ако прими наређење чије извршење би представљало повреду закона, захтева од старешине који је издао такво наређење да га понови у писаном облику;

5) одбије извршење поновљеног наређења, односно налога претпостављеног или старијег чијим би се извршењем учинило кривично дело;

6) о издавању поновљеног противправног наређења, односно налога одмах обавести лице претпостављено лицу које је издало противправно наређење, односно друго надлежно лице;

7) поступа у складу са Правилу службе Војске Србије и Кодексом части припадника Војске Србије;

8) чува војну, службену и државну тајну, за време службе, као и по престанку службе у периоду одређеном законом којим се уређује заштита тајних података, осим ако на законом одређени начин није ослобођено обавезе чувања тајне, односно овлашћено да одређеном органу или лицу саопшти тајни податак;

9) непосредно претпостављеном старешини у писаном облику достави сазнања значајна за одбрану до којих је дошао обављањем војних дужности или на други начин.

Нико не сме вршити утицај на припадника Војске Србије да нешто чини или не чини супротно прописима.

Забрањено је повлашћивање или ускраћивање припадника Војске Србије у његовим правима или дужностима, посебно због расне, верске, полне или националне припадности, порекла или због неког другог личног својства.

Поред права и обавеза прописаних овим законом војници на служењу војног рока и лица у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије имају права и обавезе у складу са прописима којима се уређује вршење војне обавезе и правилима којима се уређује служба у Војсци Србије.

Поред права и обавеза прописаних овим законом држављани Републике Србије – ученици и кадети војношколских установа који се школују за војне дужности и лица на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере имају права и обавезе у складу са прописима којима се уређује војно школство и правилима којима се уређује служба у Војсци Србије.

Члан 14.

Војном лицу је забрањено присуствовање скуповима политичких странака у униформи и свака политичка активност изузев коришћења активног бирачког права.

Професионално војно лице, ученик и кадет војношколске установе и лице на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере не може бити члан политичке странке.

Професионални припадници Војске Србије имају право на синдикално организовање, у складу са прописима Владе.

Предмет синдикалног удруживања, организовања и синдикалних активности не могу да буду одредбе и примена закона и других прописа

који се односе на: састав, организацију и формацију Војске Србије; оперативну и функционалну способност, употребу и попуна Војске Србије; приправност и мобилизацију; опремљеност наоружањем и војном опремом; командовање и руковођење у Војсци Србије и управљање системом одбране; учешће у мултинационалним операцијама, као ни унутрашњи односи у Војсци Србије који се заснивају на начелима субординације и једностарешинства.

Професионалним припадницима Војске Србије није допуштено право на штрајк.

Члан 14а

Професионалном припаднику Војске Србије није допуштено учешће у активностима удружења којима се остварују следећи циљеви: реформа система одбране и Војске Србије, усклађивање прописа са општеприхваћеним стандардима и прописима Европске уније, изградња стратегије одбране и Доктрине Војске Србије којом се утврђују састав, организација и формација Војске Србије; оперативна и функционална способност, употреба и попуна Војске Србије; приправност и мобилизација; опремљеност наоружањем и војном опремом; командовање и руковођење у Војсци Србије и управљање системом одбране; учешће у мултинационалним операцијама и унутрашњи односи у Војсци Србије.

Члан 15.

Приликом ступања на службу у Војсци Србије лице које ступа на службу војног рока под оружјем и лице које се прима у професионалну војну службу полажу заклетву, која гласи: „Ја (име и презиме), заклинањем се својом чашћу, да ћу чувати и бранити независност, сувереност и територијалну целовитост Републике Србије“.

б. Специфичности обављања војне службе

Члан 16.

Под специфичношћу обављања војне службе (у даљем тексту: специфична војна служба) сматра се служба коју врше професионална војна лица у условима животне средине неприродне за рад човека и служба на нарочито тешким, опасним по живот и за здравље штетним радним местима, односно пословима на којима су професионална војна лица изложена посебним напорима и повећаним ризицима.

Прописе о пословима, радним местима и условима за остваривање посебних права по основу вршења послова из става 1. овог члана доноси министар одбране.

7. Командовање и руковођење Војском Србије

Члан 17.

Председник Републике:

- 1) одлучује о употреби Војске Србије и командује Војском Србије у миру и рату;
- 2) утврђује основе развоја и опремања Војске Србије;
- 3) утврђује основе мирнодопске и ратне организације Војске Србије;
- 4) одређује родове и службе Војске Србије, на предлог министра одбране;
- 5) уређује систем командовања у Војсци Србије и прати спровођење система командовања;
- 6) усваја План употребе Војске Србије и наређује њену употребу;
- 7) доноси смернице за изградњу оперативне и функционалне способности Војске Србије, на предлог министра одбране;
- 8) поставља и разрешава начелника Генералштаба, уз мишљење министра одбране;
- 9) поставља, унапређује и разрешава официре на формацијска места за која је прописан чин генерала и одлучује о престанку њихове службе, на предлог министра одбране;
- 10) наређује спровођење мера приправности Војске Србије у случају ратног или ванредног стања;
- 11) наређује мобилизацију Војске Србије;
- 12) доноси основна правила и друга акта која се односе на употребу Војске Србије;
- 13) доноси Правило службе Војске Србије и друга правила којима се уређују унутрашњи ред и односи у вршењу војне службе;
- 14) обавља и друге послове командовања Војском Србије, у складу са законом.

Члан 18.

Министар одбране:

- 1) координира и спроводи утврђену одбрамбену политику и руководи Војском Србије;

2) доноси формације и систематизације команди, јединица и установа Војске Србије и војних јединица и војних установа које су организационо и функционално везане за Министарство одбране;

3) усваја план међународне војне сарадње;

4) даје мишљење председнику Републике за постављење и разрешење начелника Генералштаба;

5) предлаже председнику Републике постављење, унапређење и разрешење и престанак службе генерала и старешина на дужности за које је формацијом утврђен чин генерала, уз мишљење начелника Генералштаба, односно овлашћеног руководиоца у Министарству одбране за професионална војна лица распоређена ван Војске Србије;

6) поставља, унапређује и разрешава професионална војна лица Војске Србије на формацијска места ван Војске Србије и одлучује о престанку њихове службе, уз мишљење начелника Генералштаба, односно овлашћеног руководиоца у Министарству одбране за професионална војна лица распоређена ван Војске Србије;

7) поставља, унапређује и разрешава официре Војске Србије у Војсци Србије у чину мајора, потпуковника и пуковника и одлучује о престанку њихове службе, на предлог начелника Генералштаба;

8) усваја план развоја и опремања Војске Србије, на предлог начелника Генералштаба;

9) доноси план школовања и усавршавања професионалних припадника Војске Србије;

10) доноси прописе којима се уређују цивилно-војни односи;

11) одређује врсте и специјалности родова и служби Војске Србије, на предлог начелника Генералштаба;

12) обавља и друге послове утврђене законом.

Министар одбране може овластити начелника Генералштаба за обављање послова из става 1. тачка 7. овог члана, који се односе на постављање, унапређивање, разрешавање и одлучивање о престанку службе официра Војске Србије у Војсци Србије, у чину мајора и потпуковника.

Члан 19.

Начелник Генералштаба и старешине Војске Србије командују и руководе Војском Србије у складу са законом и актима командовања претпостављених.

Начелник Генералштаба:

- 1) предлаже план развоја и опремања Војске Србије;
- 2) поставља, унапређује и разрешава офицере Војске Србије у Војсци Србије до чина капетана и одлучује о престанку њихове службе, на предлог непосредно потчињених команданата;
- 3) даје мишљење министру одбране на његов предлог за постављење, унапређење и разрешење и престанак службе генерала и старешина на дужности за које је формацијом утврђен чин генерала, у складу са овим законом;
- 4) поставља, унапређује, и разрешава подофицере и професионалне војнике и распоређује цивилна лица на служби у Војсци Србије и одлучује о престанку њихове службе;
- 5) предлаже план попуне Војске Србије и бројни распоред регрута у Војсци Србије;
- 6) доноси правила о обуци Војске Србије;
- 7) доноси правила којима се уређује цивилно-војна сарадња;
- 8) утврђује планове обуке и усавршавања професионалних војних лица и лица у резервном саставу;
- 8а) доноси Кодекс части припадника Војске Србије;
- 9) обавља и друге послове утврђене законом.

Начелник Генералштаба може овластити непосредно потчињене старешине у Војсци Србије за обављање послова из става 2. тач. 2. и 4. овог члана, а команданте јединица и команди за које је прописан формацијски чин пуковника и виши – за обављање послова из става 2. тачка 4. овог члана.

За извршавање аката које доноси председник Републике, односно министар одбране и послова командовања Војском Србије, као и других послова утврђених законом, начелник Генералштаба доноси правила, наредбе, упутства, директиве, одлуке и наређења.

Члан 20.

Према односима у служби припадници Војске Србије могу бити претпостављени и потчињени, а према чиновима и дужностима – старији и млађи.

Претпостављени је лице које на основу закона или другог прописа командује, односно руководи организационим делом.

Старији, у смислу овог закона, јесте лице које има виши чин, а ако су истог чина – лице на вишој дужности.

У Војсци Србије образује се подофицирски кор, кога представљају подофицири Војске Србије посебно организовани за подршку командовању и обуци, од нивоа чете до нивоа Генералштаба Војске Србије.

Подофицирски кор уређује министар одбране, на предлог начелника Генералштаба.

Члан 21.

Дужност старешине у Војсци Србије врши војно лице које има чин.

Изузетно од става 1. овог члана, дужност старешине може вршити и лице које нема чин, с тим да то лице има звање према дужности коју врши.

8. Чинови и звања у Војсци Србије

Члан 22.

Чинови војних лица су:

- 1) за професионалног војника – разводник, десетар и млађи водник;
- 2) за подофицира – водник, старији водник, старији водник прве класе, заставник и заставник прве класе;
- 3) за официра – у свим родовима и службама: потпоручник, поручник, капетан, мајор, потпуковник, пуковник, бригадни генерал, генерал-мајор, генерал-потпуковник и генерал.

Ученици и кадети војношколских установа, лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире, војници на служењу војног рока и лица у резервном саставу могу имати чинове из става 1. овог члана.

Звања у Војсци Србије прописује министар одбране.

9. Символи и обележја Војске Србије

Члан 23.

Војска Србије и њени организациони делови могу имати грб, заставу, ознаке и друге симболе и обележја.

Председник Републике правилом уређује постојање, изглед и коришћење симбола и обележја из става 1. овог члана, на предлог министра одбране.

Забрањено је истицање и ношење симбола и обележја Војске Србије на начин којим би се нарушио углед Војске Србије.

10. Војни празници

Члан 24.

Дан Војске Србије, дане видова, родова и служби и друге војне празнике одређује посебним актом председник Републике, на предлог министра одбране.

11. Верска служба

Члан 25.

Ради остваривања слободе вероисповести у Војсци Србије организује се верска служба.

Члан 26.

Влада уређује вршење верске службе у Војсци Србије.

Члан 27.

Међусобни односи Министарства одбране и цркава, односно верских заједница, у вези са вршењем верске службе у Војсци Србије, уређују се посебним споразумима.

12. Одговорност за штету

Члан 28.

За штету коју својим незаконитим или неправилним радом Војска Србије проузрокује физичким и правним лицима одговара Република Србија.

13. Демократска и цивилна контрола

Члан 29.

Војска Србије је под демократском и цивилном контролом.

Демократска и цивилна контрола Војске Србије нарочито обухвата контролу употребе и развоја Војске Србије, интерну и екстерну контролу трошкова за војне потребе, праћење стања и обавештавања јавности о стању припрема Војске Србије, обезбеђење слободног приступа информацијама од јавног значаја и утврђивање одговорности за вршење војних дужности у складу са законом.

Демократску и цивилну контролу Војске Србије врше Народна скупштина, Заштитник грађана и други државни органи у складу са својим надлежностима, грађани и јавност.

Прописи о Заштитнику грађана који се односе на заштиту и остваривање права грађана, примењују се и на професионалне припаднике Војске Србије.

14. Јавност рада

Члан 30.

Министар одбране уређује начин обавештавања јавности о активностима Војске Србије.

15. Канцеларијско пословање

Члан 31.

Канцеларијско пословање у Војсци Србије обухвата пријем, евидентирање, чување, разврставање и архивирање материјала који прими Војска Србије или који настане у раду Војске Србије.

Влада уређује канцеларијско пословање у Војсци Србије, на предлог министра одбране.

Војска Србије има печате у складу са прописима којим се уређују печати државних органа.

Министар одбране одлучује о садржини, облику, величини и броју печата у Војсци Србије, о поверавању печата на чување и употребу, као и о изради нових и о уништењу старих.

ДЕО ДРУГИ

СЛУЖБА У ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

Глава II

Попуна Војске Србије

1. Основне одредбе

Члан 32.

Држављани Републике Србије ступају у Војску Србије на основу акта овлашћених органа о упућивању у Војску Србије по основу војне обавезе или на основу акта о пријему у војну службу.

Држављани Републике Србије ступају у Војску Србије и на основу акта о пријему у војношколску установу ради школовања за војне дужности, односно на друго стручно оспособљавање за официре и подофицире.

Члан 33.

Команде, јединице и установе Војске Србије попуњавају се људством сталног и резервног састава, материјалним средствима из ратне резерве и материјалним средствима из пописа за потребе Војске Србије, по плановима попуне.

За време ратног стања или ванредног стања, Војска Србије се може попуњавати и добровољцима.

Добровољцима, у смислу става 2. овог члана, сматрају се лица која не подлежу војној обавези, као и војни обвезници који немају ратни распоред.

У погледу права и дужности, добровољци се изједначавају с војним лицима.

Члан 34.

Министар одбране или лице које он овласти упућује у Војску Србије професионална војна лица, распоређена и постављена на формацијска места ван Војске Србије за чијом службом ван Војске Србије је престала потреба.

Члан 35.

Попуну команди, јединица и установа војним обвезницима, према добијеним бројним распоредима војних обвезника и материјалних сред-

става из пописа, припрема надлежни орган, у складу са утврђеним критеријумима и приоритетима попуне.

2. Мобилизација

Члан 36.

Мобилизацијом Војска Србије из мирнодопске организације и стања прелази на ратну организацију и стање приправности и оперативне готовости за извршење мисија и задатака.

Мобилизација по обиму може бити општа и делимична, а саопштава се јавним оглашавањем и појединачним позивом.

Члан 37.

Општа мобилизација обухвата све, а делимична потребан део команди, јединица и установа Војске Србије као и материјална средства потребна за извршење мисија и задатака.

Мобилизација се спроводи по Плану мобилизације Војске Србије.

Члан 38.

Делимична мобилизација Војске Србије може се наредити и ради: провере спремности за извршење мобилизације, извођења планираних вежби и контрола организовања припрема за одбрану.

Мобилизацију из става 1. овог члана наређује старешина на командној дужности кога овласти председник Републике.

3. Пријем у професионалну војну службу

Члан 39.

За професионално војно лице може бити примљен држављанин Републике Србије који испуњава следеће опште услове:

- 1) да је пунолетан;
- 2) да је здравствено способан за службу у Војсци Србије;
- 3) да има прописано образовање;
- 4) да му раније није престајао радни однос у државном органу због теже повреде дужности из радног односа;
- 5) да није осуђиван на казну затвора од најмање шест месеци;
- 6) да није старији од 30 година ако се прима у својству професионалног војника;

7) да није старији од 35 година ако се прима у својству подофицира на одређено време, односно 40 година ако се прима у својству официра на одређено време;

8) да није старији од 40 година ако се прима у својству подофицира на неодређено време, односно 45 година ако се прима у својству официра на неодређено време;

9) да је завршио одговарајуће војностручно оспособљавање за дужност за коју се прима, а за лице мушког пола и да је одслужило војни рок са оружјем.

Професионална војна лица примају се у службу према потреби службе, на радна места прописана формацијом.

Изузетно од одредбе става 1. тачка 8. овог члана, а због потреба службе одлуком министра одбране, у својству подофицира на одређено време може се примити и лице које није старије од 45 година, односно у својству официра на одређено време лице које није старије од 50 година.

Члан 40.

Професионално војно лице постаје се даном ступања у службу – на основу акта надлежног органа, односно уговора.

Кадет војне академије се даном завршетка школовања прима у професионалну војну службу без конкурса и производи у чин потпоручника и од тог дана постаје официр.

Влада уређује начин и услове пријема у професионалну војну службу, на предлог министра одбране.

Члан 41.

Подофицир који је завршио војну академију са даном завршетка школовања производи се у чин потпоручника и од тог дана постаје официр.

Подофицир који је стекао одговарајуће високо образовање може се произвести у чин потпоручника под условима и на начин који пропише Влада, на предлог министра одбране.

Члан 42.

Држављанин Републике Србије који испуњава опште услове за пријем у професионалну војну службу може бити примљен у службу у Војсци Србије, ради попуне команди, јединица и установа Војске Србије на одређено време до три године.

Уговором о раду на одређено време утврђују се чин, дужност, место службовања и трајање службе, а могу се уређивати и друга права и обавезе.

Уговор о раду на одређено време закључује се на временски период до три године и може се обнављати, с тим да важност последњег уговора истиче крајем године у којој професионални војник навршава 40 година живота, а официр, односно подофицир навршава 45 година живота.

Изузетно од одредбе става 3. овог члана, а по одлуци министра одбране, уговор о раду на одређено време лицима на појединим формацијским местима или одређених специјалности истиче крајем године у којој навршавају 50 година живота.

Министар одбране, на предлог начелника Генералштаба уређује друго стручно оспособљавање за официра и подофицира из става 2. овог члана.

Члан 43.

На лица примљена у професионалну војну службу на одређено време не односе се одредбе овог закона о унапређивању официра и подофицира.

Лице коме престане професионална војна служба на одређено време може бити произведено у чин резервног официра, односно резервног подофицира који је имало за време те службе, ако је имало повољну оцену у служби.

Члан 44.

У својству професионалног војника, у службу у Војсци Србије prima се лице на одређено време, под условом да поред општих услова за пријем у професионалну војну службу испуњава и посебне услове.

Члан 45.

На службу у Војсци Србије у својству професионалног војног лица могу се, независно од прописаних услова у погледу година живота, уколико потребе службе захтевају, без јавног конкурса примити цивилно лице на служби у Војсци Србије и државни службеник и намештеник за послен у Министарству одбране.

Уколико потребе службе захтевају, на службу у Војсци Србије у својству цивилног лица на служби у Војсци Србије се без јавног конкурса може примити професионално војно лице и државни службеник и намештеник запослен у Министарству одбране.

Уколико потребе службе захтевају на службу у Министарству одбране у својству државног службеника, односно намештеника може се без конкурса примити професионално војно лице и цивилно лице на служби у Војсци Србије.

Влада, на предлог министра одбране, уређује услове и поступак пријема у службу лица из ст. 1. до 3. овог члана.

4. Превођење у други род, односно службу

Члан 46.

Официр, односно подофицир, по захтеву или уз пристанак, може бити преведен из једног рода или службе у други род или службу ако има стручну спрему за род односно службу у коју се преводи и ако потребе попуне то захтевају.

Услове и начин превођења из става 1. овог члана прописује министар одбране.

Глава III

Посебна овлашћења и дужности војних лица

1. Опште одредбе

Члан 47.

Војна лица имају право да у складу с правилима службе носе и употребљавају ватрено оружје.

У вршењу борбених задатака, војна лица употребљавају ватрено и друго оружје према правилима о употреби силе.

Члан 48.

Војна лица су обавезна да носе униформу у складу са правилима службе.

Војна униформа, знак припадности Војсци Србије и ознаке чинова односно звања уређују се правилом који доноси председник Републике, на предлог министра одбране.

Забрањено је ношење војне униформе са знаком припадности Војсци Србије и ознакама чинова, односно звања лицима која не врше војну службу, осим по посебном одобрењу министра одбране.

Члан 49.

Професионални припадник Војске Србије је дужан да путовање у иностранство пријави претпостављеном.

Министар одбране уређује услове под којима професионални припадник Војске Србије и војник на служењу војног рока путују у иностранство.

Члан 50.

Војно лице може примити страном одликовање по одобрењу председника Републике.

Захтев за издавање одобрења из става 1. овог члана доставља се преко Министарства одбране.

Војно лице може постати члан страног стручног удружења или међународне организације, уз сагласност министра одбране или лица које он овласти.

Члан 51.

Професионална војна лица имају војну легитимацију, којом доказују идентитет и својство војног лица.

Припадници Војске Србије за време учешћа у мултинационалним операцијама и другим активностима у иностранству користе посебне легитимације.

Изглед, издавање и коришћење исправа из ст. 1. до 2. овог члана уређује Влада, на предлог министра одбране.

Члан 52.

Професионални припадник Војске Србије може, под условима утврђеним законом радити уз накнаду или награду ван јединице, односно установе или самостално обављати професионалну делатност само по одобрењу начелника Генералштаба или старешине кога он овласти у Војсци Србије, односно министра одбране или руководиоца организационе јединице кога он овласти у Министарству одбране.

2. Војна полиција

Члан 53.

Послове сузбијања криминалитета, контроле и одржавања војног реда и дисциплине, обезбеђења најзначајнијих војних објеката, одређених

лица, докумената и наоружања, регулисање и контролу војног путног саобраћаја, противтерористичке заштите у Министарству одбране и Војсци Србије, врши Војна полиција.

Послове полиције у Министарству одбране и Војсци Србије обављају и овлашћена примењују овлашћена службена лица Војне полиције осим ако законом није другачије одређено.

Која лица се сматрају овлашћеним службеним лицима Војне полиције, начин примене овлашћена и обављање задатака и послова Војне полиције, прописује министар одбране на предлог начелника Генералштаба.

Овлашћена службена лица Војне полиције спроводе криминалистичку обраду према запосленом у Министарству одбране и припадницима Војске Србије за кога постоје основи сумње да је у служби или у вези са службом извршио кривично дело за које се гони по службеној дужности осим ако законом није другачије одређено.

При обављању послова из става 4. овог члана овлашћена службена лица Војне полиције у поступању према запосленима у Министарству одбране и припадницима Војске Србије имају обавезе и овлашћења у складу са законом којим се уређује кривични поступак, законом којим се уређује полиција и прописима донетим на основу тог закона.

Војна полиција може се ангажовати у пружању помоћи органима унутрашњих послова (полиције) у миру и ванредном стању на основу захтева надлежног органа по одобрењу министра одбране.

Војна полиција може применити службена овлашћења и према цивилима у следећим случајевима:

- 1) када примењује овлашћења према лицима у Министарству одбране и Војсци Србије која су се затекла са њима при извршењу кривичног дела;
- 2) ако их у рејону војних објеката, распореда војних јединица или у њима затекне у вршењу престапа или кривичног дела;
- 3) када обавља послове обезбеђења војних објеката, одређених личности, наоружања и регулисања и контроле војног путног саобраћаја;
- 4) када пружа помоћ Полицији на јавним местима;
- 5) у условима ванредног и ратног стања.

У случајевима дефинисаним у ставу 7. тач. 1. и 2. овог члана или у случају потребе задржавања цивилног лица, Војна полиција ће одмах известити најближи орган Полиције и с потребном документацијом им предати затечена или задржана лица на даљи поступак.

Овлашћена службена лица Војне полиције имају посебну службену легитимацију и значку.

Влада уређује овлашћења овлашћених службених лица Војне полиције, као и изглед, издавање, коришћење и уништавање посебне службене легитимације и значке овлашћених службених лица Војне полиције, на предлог министра одбране.

Члан 53а

Унутрашњу контролу рада Војне полиције у погледу законитости примене полицијских овлашћења врши посебна организациона јединица која се образује у саставу Управе Војне полиције.

Војнополицијског инспектора као старешину организационе јединице из става 1. овог члана поставља и разрешава министар одбране, на предлог начелника Генералштаба.

Члан 53б

Припадници Војне полиције су дужни да војнополицијском инспектору омогуће да изврши контролу и да му у томе пруже потребну стручну помоћ.

У вршењу контроле, војнополицијски инспектор има овлашћење да:

1) оствари увид у списе, документацију и збирке података које у складу са својим надлежностима прибавља, сачињава или издаје Војна полиција;

2) узме изјаве од припадника Војне полиције, оштећених лица и сведока;

3) од Војне полиције и њених припадника захтева достављање других података и информација из њихове надлежности који су потребни у вршењу унутрашње контроле;

4) оствари увид у службене просторије које Војна полиција користи у свом раду;

5) захтева атест и техничке и друге податке о техничким средствима која користи Војна полиција и захтева доказе о оспособљености припадника Војне полиције за употребу техничких и других средстава која користи у свом раду.

У вршењу контроле, војнополицијски инспектор не може се мешати у ток појединих акција Војне полиције или на други начин ометати рад или угрозити поверљивост војнополицијске акције.

Документацију која има ознаку поверљивости војнополицијски инспектор, односно лице које он овласти може прегледати у присуству одговорног лица које је утврдило степен поверљивости документа, односно лица које је оно овластило.

У обављању послова из става 1. овог члана, војнополицијски инспектор непосредно је одговоран министру одбране.

Војнополицијски инспектор редовно извештава министра одбране о утврђеним налазима.

У вршењу контроле рада Војне полиције, војнополицијски инспектор предузима потребне радње, утврђује чињенично стање и прикупља доказе.

Члан 53в

Начин, поступак и овлашћења за вршење унутрашње контроле рада Војне полиције и поступање по притужбама на рад Војне полиције ближе уређује министар одбране, у складу са прописима о унутрашњој контроли прописаној за војнополицијска овлашћења.

Глава IV

Унапређивање војних лица

1. Унапређивање војника, ученика и кадета војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире

Члан 54.

У војнички чин може се унапредити војник на служењу војног рока, односно војник у резерви ако се оцени да са успехом може вршити одговарајуће дужности војних старешина.

Начин унапређивања у чинове војника, ученика и кадета војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире уређује министар одбране.

2. Унапређивање официра и подофицира

Члан 55.

За унапређење у виши чин официр односно подофицир треба да испуњава следеће опште услове:

- 1) да је постављен на формацијско место вишег чина;
- 2) да за последњи период оцењивања пре унапређења има повољну оцену;
- 3) да за последње две године пре унапређења није безусловно кажњен за кривично дело казном затвора најмање три месеца;
- 4) да се против њега не води кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, ни поступак пред војним дисциплинским судом.

Покретање кривичног поступка за кривично дело за које се гони по службеној дужности чини сметњу за унапређење кад је донето решење о спровођењу истраге или је подигнут оптужни предлог или оптужница без спровођења истраге, а покретање поступка пред војним дисциплинским судом – кад је ступио на снагу оптужни предлог војнодисциплинског тужиоца.

Сматраће се да није постојала сметња за унапређење у виши чин из става 2. овог члана ако у поновљеном поступку или по захтеву за заштити законитости поступак буде обустављен, ако буде донета ослобађајућа пресуда, ако оптужба буде одбијена или одбачена или ако буде изречена блажа казна од казне из става 1. тачка 3. овог члана, односно сматраће се да није постојала сметња из ст. 1. и 3. овог члана, ако поступак буде обустављен, ако буде донета ослобађајућа пресуда или ако оптужба буде одбијена.

Официр који нема завршену војну академију, односно који нема одговарајуће високо образовање, а затекао се у служби на дан ступања на снагу овог закона, може напредовати до чина капетана.

Члан 56.

Официр који испуњава опште услове може се унапредити у непосредно виши чин, ако је у чину који има провео најмање:

1) три године у чину потпоручника ако школовање траје четири године, две године у чину потпоручника ако школовање траје пет година и једну годину у чину потпоручника ако школовање траје шест година;

- 2) три године у чину поручника;
- 3) четири године у чину капетана;
- 4) четири године у чину мајора;
- 5) четири године у чину потпуковника;
- 6) четири године у чину пуковника;
- 7) три године у чиновима генерала.

Члан 57.

Подофицир који испуњава опште услове за унапређење може се унапредити у виши чин кад у чину који има проведе најмање четири године.

Члан 58.

Ради постављења официра на формацијска места вишег чина и унапређења у виши чин утврђују се листе кандидата.

Председник Републике, министар одбране и начелник Генералштаба могу основати саветодавна тела ради обављања послова из става 1. овог члана.

Члан 59.

Председник Републике може, на предлог министра одбране, професионалном војном лицу за време обављања дужности у мултинационалним операцијама и другим активностима у иностранству одредити привремено непосредно виши чин за време обављања те дужности.

За време обављања дужности из става 1. овога члана, професионално војно лице остварује сва права чина који му је привремено одређен.

Професионално војно лице после престанка дужности у мултинационалним мисијама и другим активностима у иностранству, остварује права у складу с одредбама овога закона и својим чином.

Члан 60.

Професионално војно лице које је у дисциплинском поступку враћено у претходни чин стиче право на унапређење у виши чин кад по правноснажности одлуке којом је враћен у претходни чин поново испуни овим законом прописане услове за унапређење у виши чин.

3. Ванредно унапређивање

Члан 61.

Председник Републике, министар одбране и начелник Генералштаба могу, на основу надлежности из члана 17, 18, односно 19. овог закона, ванредно унапредити професионална војна лица.

4. Унапређивање официра и подофицира у резерви

Члан 62.

Официри у резерви и подофицири у резерви производе се и унапређују према потреби попуне Војске Србије, на начин и под условима које прописује министар одбране.

5. Унапређивање за време ратног стања

Члан 63.

Унапређивање војних лица за време ратног стања врши се према способности за командовање, за испољену храброст и за ратне заслуге, као и према потребама попуне у рату.

6. Ближе уређивање услова и начина унапређивања војних лица

Члан 64.

Услове и начин унапређења војних лица уређује Влада, на предлог министра одбране.

Глава V

Оцењивање и признања

Члан 65.

Војна лица се оцењују ради утврђивања успеха у служби, одлучивања о унапређењу, подстицања на стручно усавршавање и веће залагање у служби.

Влада уређује оцењивање из става 1. овог члана, на предлог министра одбране.

Члан 66.

Војним лицима, командама, јединицама и установама Војске Србије могу се додељивати одликовања, плакете, значке и друга признања за постигнути успех у служби.

Министар одбране, у оквиру својих надлежности, уређује врсте признања и неновчаних награда припадницима Војске Србије, организационим деловима Војске Србије и другим субјектима за остварене резултате и доприносе у остваривању надлежности Војске Србије, критеријуме за њихову доделу и начин њиховог прибављања и доделе.

Глава VI

Стања у служби професионалних војних лица

1. Врсте стања у служби

Члан 67.

Официр односно подофицир може у току службе бити:

- 1) на дужности;
- 2) на приправничком стажу;
- 3) на школовању;
- 4) на лечењу, односно боловању;
- 5) на располагању;
- 6) удаљен од дужности.

Официр у радном односу на одређено време, подофицир у радном односу на одређено време и професионални војник у току службе може бити на дужности која је уговорена, удаљен од дужности или на лечењу, односно боловању најкасније до истека уговореног рока.

2. Постављење на дужност

Члан 68.

Официр, односно подофицир поставља се на формацијско место према потребама службе.

Официр, односно подофицир постављен на формацијско место ван Војске Србије има сва права и обавезе официра, односно подофицира постављеног у Војсци Србије, ако законом није друкчије одређено.

Члан 69.

На формацијска места одређена за официре у радном односу на неодређено време и на формацијска места одређена за подофицире у радном

односу на неодређено време не могу се постављати официри и подофицири у радном односу на одређено време.

Под формацијским местима подразумевају се и радна места одређена одговарајућим актима о систематизацији радних места, на која се постављају официри у радном односу на неодређено време и подофицири у радном односу на неодређено време, распоређени ван Војске Србије.

Чин и положајна група за радна места на која се постављају официри и подофицири из става 2. овог члана одређују се према критеријумима за утврђивање формација организационих делова Војске Србије.

Официр, односно подофицир из ст. 1. и 2. овог члана, по правилу, поставља се на формацијско место рода односно службе којој припада, према врсти и степену стручне спреме коју има – на формацијско место свог чина или вишег чина.

Официр, односно подофицир из ст. 1. и 2. овог члана може се изузетно, без свог пристанка а по потреби службе, поставити на формацијско место непосредно нижег чина уз задржавање права свог чина и положаја.

Официр, односно подофицир из ст. 1. и 2. овог члана може се поставити на дужност у оквиру другог рода или службе само уз свој пристанак.

Ако се неко формацијско место у оквиру служби не може попунити официром односно подофициром из ст. 1. и 2. овог члана, на то место може се уз свој пристанак поставити или одредити за заступника цивилно лице на служби у Војсци Србије које има одговарајуће образовање – ако је формацијско место у Војсци Србије, односно државни службеник, намештеник или други запослени – ако је то формацијско место ван Војске Србије.

Сагласност за постављење из става 7. овог члана даје начелник Генералштаба или старешина кога он овласти за формацијско место у Војсци Србије, односно министар одбране или лице које он овласти за формацијско место ван Војске Србије.

Члан 70.

За постављење на дужности по ратној формацији, одредбе члана 69. овог закона примењују се и на резервне официре и резервне подофицире.

Члан 71.

Професионалном војном лицу које је привремено спречено да врши дужност може се одредити заступник, у складу са потребама службе.

Заступник се може привремено одредити и на упразњено место.

Лице може бити одређено за заступника, уколико испуњава услове за постављење на ту дужност.

Заступник може да заступа највише једно лице из става 1. овог члана, поред своје редовне дужности.

Заступање може трајати најдуже годину дана.

Претпостављени не може заступати потчињеног.

Члан 72.

Официр, односно подофицир може се у току службе премештати.

Под премештајем подразумева се промена места службовања због постављења на нову дужност.

У току професионалне војне службе официр, односно подофицир може се премештати највише пет пута, не узимајући у обзир премештај због организацијско-мобилизацијских промена у размештају команди, јединица и установа Војске Србије.

Изузетно официр, односно подофицир може се премештати и више од пет пута ако на то пристане.

Професионално војно лице може бити по потреби службе привремено упућено у другу команду, јединицу или установу Војске Србије ради извршења одређених задатака.

Привремено упућивање професионалног војног лица по потреби службе у другу команду, јединицу или установу Војске Србије може трајати најдуже годину дана у току три године.

Члан 72а

Професионалном војном лицу министар одбране може одобрити рад у структурама међународне организације или регионалне иницијативе на основу конкурса, у складу са законом и међународним уговором закљученим са том међународном организацијом или регионалном иницијативом.

Професионалном војном лицу може се одобрити рад из става 1. овог члана у непрекидном трајању до четири године.

Професионално војно лице по престанку рада из ст. 1. и 2. овог члана, у року од две године не може бити ангажовано на раду у тој међународној организацији или регионалној иницијативи, осим у посебним случајевима које прописује министар одбране.

За време рада из става 1. овог члана, професионално војно лице на служби је у Војсци Србије.

3. Приправнички стаж

Члан 73.

Лица примљена у војну службу, која нису завршила војну академију, а ради стицања праксе потребне за самостално вршење дужности могу се упутити на приправнички стаж.

За време приправничког стажа, лице из става 1. овог члана има права свог чина и напредује под условима прописаним овим законом као лице које је постављено на дужност.

Министар одбране уређује трајање приправничког стажа, обучавање за време приправничког стажа и начин полагања приправничког испита.

4. Упућивање на школовање

Члан 74.

Официр, односно подофицир упућен на школовање или усавршавање које траје најмање једну школску годину разрешава се од дужности.

Лицу из става 1. овог члана време проведено на школовању или усавршавању признаје се као време проведено у служби у Војсци Србије и за то време има права свог чина и напредује, под условима прописаним овим законом, као лице које је постављено на дужност са које је упућено на школовање.

5. Лечење и боловање

Члан 75.

Професионално војно лице које због болести не може вршити дужност дуже од шест месеци, разрешава се од дужности и има статус лица на лечењу и боловању.

Разрешава се од дужности и има статус лица на лечењу и боловању и професионално војно лице које је спречено да врши дужност због трудноће, породилског одсуства, или неге болесног члана породице, по одредбама општих прописа.

Професионално војно лице из ст. 1. и 2. овог члана задржава права са основа његовог чина и положаја.

Претпостављени старешина на положају команданта батаљона и њему раван или виши старешина дужан је да упутити на оцену способности за службу у Војсци Србије лице које се налазило на лечењу, односно боловању шест месеци укупно за последње две године.

6. Стављање на располагање

Члан 76.

Официр, односно подофицир ставља се на располагање:

- 1) ако после укидања формацијског места на које је био постављен не може бити постављен на другу дужност;
- 2) ако по престанку разлога због којих је стављен у стање у служби на лечењу и боловању или због којих је удаљен од дужности не може бити постављен на другу дужност;
- 3) ако надлежни орган здравствене службе оцени да је неспособан за дужност коју обавља, а не може бити постављен на другу дужност;
- 4) ако је одлуком надлежног органа професионалном војном лицу распоређеном ван Војске Србије престала служба, односно рад ван Војске Србије због престанка потребе за том службом, односно за тим радом, а не може бити постављено на другу дужност.

За време у којем је на располагању, официр односно подофицир дужан је да врши послове које му одреди претпостављени, а који одговарају његовом чину и здравственој способности.

Официр, односно подофицир може бити на располагању најдуже шест месеци и за то време задржава права свог чина и положаја, осим права на напредовање.

Официру и подофициру време проведено на располагању не рачуна се у време потребно за унапређење.

7. Удаљење од дужности

Члан 77.

Професионално војно лице удаљава се од дужности:

- 1) док се налази у притвору;
- 2) за време издржавања казне затвора.

Професионално војно лице може бити удаљено од дужности ако је затечено у вршењу теже повреде војне дисциплине или ако је против њега покренут кривични поступак или поступак због дисциплинског престапа, а кривично дело, односно дисциплински преступ је такве природе да би било штетно по интерес службе да такво лице и даље остане на дужности.

Лице које је удаљено од дужности по одредби става 2. овог члана може бити распоређено на рад у команду, јединицу, односно установу Војске Србије у којој је на служби или у другу команду, јединицу, односно установу Војске Србије у месту службовања, а изузетно и ван места службовања.

Члан 78.

Професионално војно лице може бити удаљено од дужности само док постоје разлози због којих је донет акт о његовом удаљењу од дужности.

По престанку тих разлога, надлежни старешина одлучује о стању у служби лица које је било удаљено од дужности.

Време за које је професионално војно лице удаљено од дужности не рачуна се за напредовање у служби.

Сматра се да професионално војно лице није било удаљено од дужности ако: не буде покренут дисциплински поступак због теже повреде војне дисциплине у чијем извршењу је затечено; кривични, односно дисциплински поступак буде обустављен или ако правноснажном одлуком суда буде ослобођено од оптужбе или оптужба буде одбачена или одбијена; у поновљеном поступку или у поступку по захтеву за заштиту законитости буде ослобођено од оптужбе, или му у дисциплинском поступку не буде изречена дисциплинска казна.

8. Ближе уређивање стања у служби

Члан 79.

Влада, на предлог министра одбране, уређује начин и услове постављања професионалних војних лица на дужности, премештај и регулисање других стања у служби утврђених овим законом за време мира, као и распоређивање професионалних војних лица на одговарајуће дужности и начин решавања других питања која произлазе из односа у служби тих лица за време ратног стања.

Глава VII

Обавеза служења у Војсци Србије по завршеном школовању, односно усавршавању

Члан 80.

Држављанин Републике Србије који се на основу уговора закљученог са Министарством одбране школовао за вршење војних дужности дужан је да по завршеном школовању, односно усавршавању ступи у служ-

бу у Војсци Србије и остане у тој служби двоструко време трајања школовања, односно стипендирања.

Професионални припадник Војске Србије који је упућен на редовно школовање, усавршавање или специјализацију дужан је да по завршетку школовања, усавршавања или специјализације остане на служби у Војсци Србије двоструко време трајања школовања, усавршавања или специјализације, а ако је школовање, усавршавање или специјализацију завршио у иностранству – троструко време трајања школовања, усавршавања или специјализације.

Професионални припадник Војске Србије који је обучен за учешће у мултинационалним операцијама дужан је да учествује у тим операцијама у складу са законом.

Министар одбране или лице које он овласти закључује уговор о школовању, стипендирању, специјализацији, односно усавршавању са лицем из ст. 1. и 2. овог члана.

Министар одбране или лице које он овласти са лицем из става 3. овог члана закључује уговор о обуци и правима и обавезама на основу завршене обуке за учешће у мултинационалним операцијама, у складу са посебним прописима којима се уређује учешће у мултинационалним операцијама.

У случају неизвршавања уговорних обавеза кривицом лица упућеног на школовање, специјализацију, односно усавршавање, то лице је дужно да једнократно врати све стварне трошкове школовања, специјализације, односно усавршавања који су исплаћени из средстава буџета.

Министар одбране прописује ближе услове и начин стипендирања за потребе Војске Србије и поступак утврђивања и повраћаја трошкова школовања, стипендирања, специјализације, односно усавршавања.

Глава VIII

Плате и друга новчана примања војних лица

1. Плате и друга новчана примања професионалних војних лица

Члан 81.

Професионално војно лице прима плату за дане односно часове свога рада.

Плата професионалног војног лица утврђује се множењем коефицијента са основицом за обрачун плате.

У плату се урачунавају порези и доприноси који се плаћају из плате.

Члан 82.

Коефицијент плате професионалног војног лица утврђује се у односу на положај, чин, посебне услове службе, специфичну војну службу, одговорност, сложеност посла и друге услове службе у Војсци Србије, сагласно потребама оперативне способности.

Члан 83.

Због посебних услова под којима врши службу у Војсци Србије, а нарочито због учешћа на вежбама, логоровањима, маневрима и узбунама, рада дужег од пуног радног времена, вршења службе дежурства и других облика унутрашње службе, немогућности избора радног места и места службовања, премештаја, вршења службе у свим условима, као и због других ванредних ситуација проузрокованих потребама оперативне способности, професионалном војном лицу утврђује се коефицијент за обрачун плате који је од 20% до 50% већи од коефицијента који се утврђује на основу положаја и чина, а у оквиру средстава за плате обезбеђених у буџету Републике Србије намењеном за финансирање одбране.

Под радом дужим од пуног радног времена из става 1. овог члана сматра се рад у случају предузимања мера приправности, рад у случају узбуне у јединици, односно установи, за време војних вежби, за време борбе против елементарних непогода, за време дежурства или сличне дужности у команди, јединици или установи Војске Србије и у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну способност команде, јединице, односно установе или би нанело знатну материјалну штету или угрозило живот и здравље војних лица и других грађана.

Професионалном војном лицу, уз сагласност Владе, под условима из става 1. овог члана може се утврдити коефицијент већи од 50% од коефицијента који се утврђује на основу положаја и чина.

На права и обавезе професионалних војних лица проистекле из посебних услова службе у Војсци Србије не примењују се одредбе општих радно-правних прописа о увећаној заради.

Члан 84.

Плата професионалног војног лица увећава се за 0,4% за сваку навршену, односно пуну годину рада остварену у радном односу.

Члан 85.

За часове ноћног рада, рада у дане празника који су законом одређени као нерадни дани и рада дужег од пуног радног времена, осим рада дужег од пуног радног времена из члана 83. овог закона, професионалном војном лицу увећава се плата.

Професионалном војном лицу припада накнада плате за време годишњег одмора, у дане одсуствовања са рада на дан празника који је законом одређен као нерадни дан, дане одсуства прописане овим законом, школовања односно другог стручног оспособљавања и усавршавања, привремене спречености за рад због професионалне болести или повреде на служби и другим случајевима прописаним овим законом, у износу као да је радило.

Професионалном војном лицу за време привремене спречености за рад због болести или повреде, на располагању и стању у служби – лечењу и боловању, осим ако је то лечење и боловање проузроковано професионалном болешћу или повредом на раду припада накнада плате у висини коју утврди министар одбране.

Члан 86.

Војном лицу може се за нарочите резултате постигнуте у служби доделити новчана награда.

Професионалном војном лицу за сваких 10 година непрекидне ефективне службе у Војсци Србије може се доделити јубиларна награда.

Члан 87.

Професионалном војном лицу против кога се води кривични поступак, док се налази у притвору, припада накнада плате у износу једне четвртине, а ако издржава породицу једне трећине плате која би му припала да није у притвору.

Лицу из става 1. овог члана враћа се обустављени део плате у ревалоризованом износу према износима који се примењују на дан исплате, ако правноснажном одлуком кривични поступак буде обустављен, ако правноснажном пресудом буде ослобођено оптужбе, ако оптужба буде одбијена или одбачена или ако у поновљеном поступку или по захтеву за заштиту законитости буде ослобођено оптужбе.

Професионалном војном лицу не припада накнада плате ако је правноснажном одлуком осуђено на безусловну казну затвора.

Професионалном војном лицу удаљеном од дужности, док траје удаљење припада накнада плате у висини коју утврди министар одбране.

Члан 88.

Професионалном војном лицу коме престане служба у Војсци Србије због стицања права на пензију у складу са законом, припада отпремнина у висини петоструког износа бруто плате која би му припадала у последњем месецу пре престанка службе.

Официру у радном односу на одређено време, подофициру у радном односу на одређено време и професионалном војнику коме престане служба у Војсци Србије истеком уговореног рока, због тога што је оглашен неспособним за дужност за коју је примљен на одређено време или ако му служба у Војсци Србије престане због укидања формацијског места, припада отпремнина у висини до троструког износа бруто зараде која би му припадала у последњем месецу пре престанка службе, зависно од времена проведеног у служби на одређено време.

Члан 89.

Професионалном војном лицу припада помоћ у случају болести, односно болести или смрти члана породице, у складу са прописима о социјалном осигурању професионалних припадника Војске Србије.

Право на помоћ из става 1. овог члана припада и члану породице професионалног војног лица у случају смрти професионалног војног лица.

Министар одбране уређује услове, врсте помоћи и начин њиховог остваривања.

Члан 90.

Професионалном војном лицу распоређеном ван Војске Србије припада плата, односно накнада плате по одредбама овог закона.

Професионалном војном лицу које је упућено на службу у дипломатско-конзуларно представништво у иностранство, плата и друге накнаде утврђују се по прописима који се примењују на запослене у дипломатско-конзуларним представништвима у иностранству, с тим што разврставање према чину, дужности, задацима и пословима које обављају, прописује Влада посебним прописом.

Професионалном војном лицу коме је министар одбране одобрио рад у структурама међународне организације или регионалне иниција-

тиве, на основу конкурса или понуда тих организација или иницијатива, припадају плата и друге накнаде из става 2. овог члана уколико нису уређени уговором закљученим са међународном организацијом или регионалном иницијативом.

Основ за плаћање пореза и доприноса по основу плате професионалног војног лица из става 2. овог члана представља плата коју би остварило према чину и стажу који има и према формацијском месту на којем се налазило пре упућивања у иностранство.

Основ за плаћање пореза и доприноса по основу плате професионалног војног лица из става 3. овог члана представља плата коју би остварило према чину и стажу који има и према формацијском месту на којем се налазило пре одласка на рад у иностранство, уколико му основ за плаћање пореза и доприноса није уређен уговором закљученим са међународном организацијом или регионалном иницијативом.

2. Новчана примања војника, ученика и кадета војношколских установа и лица на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере

Члан 91.

Војнику на служењу војног рока, ученику и кадету војношколске установе и лицу на другом стручном оспособљавању за офицере и подофицере припадају новчана примања која одреди министар одбране.

3. Накнада путних и других трошкова у Војсци Србије

Члан 92.

Професионалном војном лицу припадају накнаде трошкова за службено путовање, за рад на терену, долазак на посао и одлазак са посла, приликом вршења службених послова и других материјалних трошкова којима је изложено у току вршења службе.

Официру и подофициру припадају: накнада трошкова због одвојеног живота од породице, накнада дела трошкова за закуп стана, накнада трошкова приликом пријема у службу у Војсци Србије, накнада селидбених и других трошкова којима је изложен у вези са вршењем службе, немогућношћу избора места службовања и премештајима.

Официру у радном односу на одређено време и подофициру у радном односу на одређено време припада накнада дела трошкова за закуп стана.

Члан 93.

Професионалном војном лицу које је изложено трошковима у вези са вршењем службе у иностранству припада накнада тих трошкова, под условима и у висини које пропише министар одбране.

4. Посебна примања професионалних војних лица

Члан 94.

Професионалном војном лицу припада:

- 1) право на бесплатну службену и свечану униформу, односно право на набавку тих униформи по регресираним ценама,
- 2) право на организовану, бесплатну или субвенционисану, односно специјалну исхрану за време обављања специфичне војне службе услед које је изложено посебним физичким напорима, у случајевима кад постоји обавеза да се ради дуже од пуног радног времена и за време дежурства,
- 3) право на бесплатан одмор после повратка из мултинационалне операције у објектима предвиђеним за одмор и рекреацију.

5. Ближе уређивање плата и других примања професионалних војних лица

Члан 95.

Влада утврђује основицу за обрачун плата професионалних војних лица, с тим што она не може бити нижа од 75% од просечне месечне зараде по запосленом у привреди Републике Србије исплаћене у месецу који претходи месецу у којем се утврђује основица, према последњем коначно објављеном податку органа надлежног за послове статистике.

Уколико одобрена средства у буџету намењена за плате не омогућавају утврђивање основице према ставу 1. овог члана, Влада може утврдити нижу основицу за обрачун плата професионалних војних лица у складу са одобреним средствима.

Министар одбране, уз сагласност Владе, прописује: коефицијенте за обрачун плате; услове и мерила за увећање и умањење плате, накнаде плате, рокове за исплату, накнаду трошкова у вези са вршењем службе у иностранству и висину стипендије за школовање у иностранству; отпремнину за лица којима је престала служба на одређено време; новчане награде и помоћ и услове, начин остваривања и висину накнада путних и других трошкова и других примања у Војсци Србије.

Глава IX

Радно време, одмори и одсуства војних лица

1. Радно време

Члан 96.

Пуно радно време професионалног војног лица износи 40 часова недељно.

Члан 97.

Професионално војно лице које ради на месту под посебним условима чије се штетно дејство на здравље и способност за војну службу не може у потпуности отклонити заштитним мерама, има право на радно време краће од 40 часова недељно.

Припадницима Војске Србије који раде на формацијским местима на којима се служба обавља под отежаним условима или на пословима у Војсци Србије на којима применом заштитних мера лице није могуће у потпуности заштити од штетних утицаја, радно време се скраћује сразмерно штетном утицају услова рада на њихово здравље и способност за службу.

Посебним условима рада сматрају се: нарочито тежак и напоран рад; рад под повећаним или смањеним атмосферским притиском; рад у води или влази; рад изложен јонизујућим зрачењима; рад у атмосфери загађеној отровним гасовима, отровном прашином и слично; рад са нагризајућим материјама; рад летачког особља; рад падобранаца; рад ронилаца; рад на уклањању и уништавању неексплодираних убојних средстава; рад на спречавању и лечењу туберкулозе; рад на лечењу душевних болесника; рад у патолошко-анатомским просектурама.

Скраћење радног времена не може износити више од 10 часова недељно.

Професионално војно лице које има радно време, у смислу става 1. овог члана, има сва права као да ради са пуним радним временом.

Члан 98.

Професионално војно лице је дужно да ради дуже од пуног радног времена кад потребе службе то захтевају.

Прековремени рад не може да траје дуже од осам часова недељно нити дуже од четири часа дневно.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, професионално војно лице је дужно да ради и дуже у случајевима: наређених мера приправности; ванредног и ратног стања; за време вежбовних активности; за време службе дежурства; у приликама које захтевају да се продужи започети рад чије би обустављање или прекидање имало штетне последице за оперативну способност команде, јединице или установе Војске Србије, или би нанело знатну материјалну штету или угрозило живот и здравље војних лица и других грађана и при реализацији активности, у складу са прихваћеним међународним обавезама Републике Србије, о чему одлуку доноси надлежни старешина оперативног нивоа командовања, односно помоћник министра одбране за лица из свог састава.

Члан 99.

Радно време између 22 часа и шест часова наредног дана сматра се ноћним радним временом, а служба у то време – службом ноћу.

У командама, јединицама и установама Војске Србије у којима се служба врши у сменама, војна лица једне смене могу вршити службу ноћу непрекидно најдуже једну недељу.

За службу ноћу не може се одредити војно лице коме би, према наласу војне лекарске комисије, служба ноћу могла да погорша здравствено стање.

Члан 100.

Радна недеља траје пет радних дана, а радни дан траје осам часова.

Недељно радно време може се распоредити на дневно време тако да се уведе мање од пет радних дана у недељи уколико организација посла и потребе службе то захтевају.

Ако природа посла или организација рада изискују, у командама, јединицама и установама Војске Србије радно време се може распоредити тако да у одређеном периоду у току године износи више од 40 часова недељно, а у осталом делу тог периода – краће од пуног радног времена, с тим да укупно радно време у том периоду у просеку не буде дуже од 40 часова недељно, при чему се мора обезбедити остварење дневног и недељног одмора по одредбама овог закона.

Члан 101.

Распоред недељног и дневног радног времена професионалних војних лица у Војсци Србије према условима рада и природи посла органи-

зационог дела Војске Србије прописује начелник Генералштаба или старешина кога он овласти.

Професионална војна лица распоређена ван Војске Србије имају распоред недељног и дневног радног времена прописан за орган, односно правно лице у којем су распоређена.

2. Одмори и одсуства

Члан 102.

Професионално војно лице које ради пуно радно време има право на одмор у току дневног рада у трајању од 30 минута, а које ради дуже од пуног радног времена, а најмање 10 часова, има право на одмор у току рада у трајању од 45 минута.

Одмор у току дневног рада не може да се користи на почетку и на крају радног времена.

Време одмора из става 1. овог члана урачунава се у радно време.

Члан 103.

Професионално војно лице има право на одмор између два узастопна радна дана у трајању од најмање 12 часова непрекидно и на недељни одмор од најмање 24 часа непрекидно.

Члан 104.

Професионално војно лице има право на годишњи одмор за навршене, односно пуне године рада остварене у радном односу, и то:

- 1) до 10 година – 25 радних дана;
- 2) од 10 до 20 година – 27 радних дана;
- 3) преко 20 година – 30 радних дана.

Право на годишњи одмор у трајању од 35 радних дана, без обзира на навршене, односно пуне године рада остварене у радном односу, припада:

- 1) инвалиду са 50 % и већим процентом неспособности за рад;
- 2) лицу које обавља специфичну војну службу.

При утврђивању дужине годишњег одмора, радна недеља рачуна се као пет радних дана.

Годишњи одмор се може користити у два дела.

Професионално војно лице има право на дванаестину годишњег одмора (сразмеран део) за месец дана рада у календарској години, ако у календарској години у којој је примљено у службу и у календарској години у којој му престаје служба нема шест месеци непрекидног рада.

Члан 105.

Ако је коришћење годишњег одмора, односно његовог дела започето крајем календарске године, наставља се без прекида и у наредној години.

Изузетно од одредбе става 1. овог члана, професионално војно лице које годишњи одмор није користило због потребе службе или из других оправданих разлога, може га користити и у наредној календарској години, али најдоцније до 30. јуна те године.

Начелник Генералштаба или старешина кога он овласти може професионалном војном лицу распоређеном у Војсци Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење годишњег одмора и одсуства уз накнаду штете.

Руководилац органа, односно правног лица или лице које он овласти може професионалном војном лицу распоређеном ван Војске Србије, због потреба службе, обуставити давање или прекинути коришћење годишњег одмора и одсуства уз накнаду штете.

Професионалном војном лицу које због потреба службе није искористило годишњи одмор, припада накнада за неискористиени годишњи одмор у висини плате и других личних примања која би му припала да је користило годишњи одмор.

Члан 106.

Професионално војно лице има право на плаћено одсуство у трајању до седам радних дана у току календарске године због приватних послова (приликом склапања брака, приликом порођаја супруге, смрти или теже болести члана уже породице, заштите и отклањања штетних последица у домаћинству проузрокованих елементарном непогодом, селидбе сопственог домаћинства и у другим оправданим случајевима).

Одсуство из става 1. овог члана може се одобрити више пута, с тим што се време проведено на том одсуству у трајању преко седам дана може одобрити, само због порођаја супруге или смрти члана уже породице.

Члан 107.

Професионалном војном лицу може се одобрити неплаћено одсуство до 30 дана у једној календарској години.

Професионално војно лице које у вршењу службе обавља нарочито тешке и за здравље штетне послове и лицу које врши специфичну војну службу, припада годишње до 30 радних дана плаћеног одсуства за опоравак.

Професионално војно лице за нарочито залагање и успех у служби може се наградити одсуством до 10 радних дана у једној календарској години.

Професионалном војном лицу, које се по плану школовања уз рад школује или усавршава може се одобрити плаћено одсуство до 20 радних дана у току школовања, односно усавршавања.

Професионалном војном лицу за сваки случај добровољног давања крви припада право на два дана плаћеног одсуства, изузимајући дан давања крви.

Члан 108.

Професионално војно лице у случају премештаја има право на плаћено одсуство до седам радних дана за пресељење и смештај у ново место службовања, а ако пресељава породицу са којом живи у заједничком домаћинству – до 10 радних дана.

Лице из става 1. овог члана које живи одвојено од породице има право на плаћено одсуство ради посећивања породице у трајању од пет радних дана за свака три месеца проведена одвојено од породице.

Право из става 2. овог члана припада и професионалном војном лицу које је по потреби службе привремено упућено у другу команду, јединицу или установу Војске Србије ван места службовања ради извршења одређених задатака, а живи одвојено од породице.

Члан 109.

Одредбе чл. 96. до 108. овог закона не примењују се за време ратног стања.

Влада ближе уређује радно време, одморе и одсуства војних лица, на предлог министра одбране.

Глава X

Престанак професионалне војне службе

1. Разлози за престанак професионалне војне службе

Члан 110.

Официру, односно подофициру престаје служба у Војсци Србије:

- 1) ако му престане држављанство Републике Србије;
- 2) ако се на основу коначне оцене и мишљења надлежног органа здравствене службе утврди да је трајно неспособан за службу у Војсци Србије;
- 3) ако неоправдано изостане са службе пет радних дана непрекидно или седам радних дана са прекидима у току 12 месеци;
- 4) ако је два пута узастопно неповољно оцењен;
- 5) ако изгуби чин или је извршном пресудом војног дисциплинског суда осуђен на дисциплинску казну губитак службе;
- 6) на његов захтев;
- 7) ако се утврди да је приликом пријема у службу дао неистините податке који су од значаја за пријем;
- 8) ако се после лечења од болести зависности поново утврди употреба психоактивних супстанци;
- 9) по сили закона када наврши 40 година пензијског стажа и:
 - (1) 53 године живота – подофицир и официр до чина потпуковника;
 - (2) 54 године живота – официр чина пуковника;
 - (3) 55 година живота – официр чина бригадног генерала;
 - (4) 56 година живота – официр чина генерал-мајора;
 - (5) 57 година живота – официр чина генерал-потпуковника;
 - (6) 58 година живота – официр чина генерала;
- 10) његовом смрћу.

Изузетно од одредбе става 1. тачка 9. овог члана, официру, односно подофициру уз његову сагласност може се продужити служба у Војсци Србије до две године.

Официру, односно подофициру престаје служба по потреби службе кад на располагању проведе шест месеци ако је испунио услове за пен-

зију или ако му се обезбеди запослење на неодређено време у својству цивилног лица на служби у Војсци Србије, односно државног службеника или намештеника.

Официру, односно подофициру престаје служба по потреби службе кад на располагању проведе шест месеци и ако није испунио услове за пензију, ако му се обезбеди право на једнократну новчану накнаду у висини од 24 месечне бруто-плате коју би остварио у последњем месецу пре престанка службе.

Лицу из става 4. овог члана припадају и друга права која по прописима о запошљавању остварују лица којима је радни однос престао као вишку запослених.

Професионална војна служба престаје и официру, односно подофициру који је упућен на приправнички стаж ако до истека приправничког стажа не положи приправнички испит уз обавезу да надокнади трошкове школовања, односно стипендирања, у складу са овим законом.

Члан 111.

Официр, односно подофицир коме служба престаје због потребе службе може се упутити на преквалификацију за цивилна занимања или послове.

Преквалификација се организује на нивоу степена стручне спреме лица које се упућује или у nižем степену стручне спреме ако то прихвати лице које се упућује.

Члан 112.

Официру у радном односу на одређено време, подофициру у радном односу на одређено време и професионалном војнику служба у Војсци Србије престаје истеком уговореног рока.

Лицу из става 1. овог члана служба престаје и пре истека уговореног рока:

1) ако је на основу коначне оцене и мишљења надлежног органа здравствене службе утврђено да је трајно неспособно за службу у Војсци Србије или да је неспособно за дужност за коју је примљено у службу на одређено време;

2) ако неоправдано изостане са службе пет радних дана непрекидно или седам радних дана са прекидима у току 12 месеци;

3) ако је два пута узастопно неповољно оцењено;

4) ако се утврди да је приликом пријема у службу дао неистините податке који су од значаја за пријем;

5) ако изгуби чин или је извршном пресудом војног дисциплинског суда осуђен на дисциплинску казну губитак службе;

6) у случају организационих промена или укидања команде, јединице или установе Војске Србије у којој је на служби на одређено време;

7) ако се после лечења од болести зависности поново утврди употреба психоактивних супстанци;

8) његовом смрћу;

9) у другим случајевима предвиђеним уговором о пријему.

Лицу из става 1. овог члана служба у Војсци Србије може престати и по споразуму.

Члан 113.

Ако у случају престанка службе у Војсци Србије на основу члана 110. став 1. тачка 5. и члана 112. став 2. тачка 5. овог закона у поновљеном поступку или по захтеву за заштиту законитости поступак буде обустављен, или ако лице буде ослобођено од оптужбе, или ако оптужба буде одбијена или одбачена, или ако буде изречена казна блажа од казне губитка чина, сматраће се да служба није ни престала.

2. Поступак за престанак професионалне војне службе

Члан 114.

Поступак за престанак службе према одредбама чл. 110. и 112. овог закона, осим престанка службе на захтев по службеној дужности покреће старешина команде, јединице или установе Војске Србије на положају команданта батаљона или лице истог или вишег ранга.

Члан 115.

Здравствена способност оцењује се на захтев професионалног војног лица или његовог претпостављеног старешине на положају команданта батаљона или њему равног или вишег положаја.

Претпостављени старешина из става 1. овог члана дужан је да упуту на оцену способности за службу у Војсци Србије лице које се непрекид-

но налазило у стању у служби на лечењу и боловању шест месеци или са прекидима 12 месеци укупно за последње две године.

Члан 116.

Предлог за престанак службе по одредбама члана 110. став 1. тачка 1. и тач. 3. до 8. и члана 112. став 2. тач. 2. до 4. и тач. 6, 7. и 9. овог закона доставља се старешини надлежном за доношење акта о престанку службе, у року од осам дана од дана кад је настао разлог за престанак службе.

Предлог за престанак службе по одредбама члана 110. став 1. тачка 2. и члана 112. став 2. тачка 1. овог закона доставља се старешини надлежном за доношење акта о престанку службе, у року од 15 дана од дана кад је настао разлог за престанак службе.

Предлог за престанак службе по одредбама члана 110. став 1. тачка 9. и ст. 2. и 3. и члана 112. став 1. овог закона доставља се старешини надлежном за доношење акта о престанку службе најкасније 30 дана пре наступања разлога за престанак службе.

Надлежни старешина је дужан да одлучи о предлогу за престанак службе у року од 30 дана од дана пријема предлога.

Акт о престанку службе на захтев професионалног војног лица мора бити донет у року од 30 дана од дана подношења захтева.

Члан 117.

Професионалном војном лицу служба у Војсци Србије престаје разрешењем, на основу акта о престанку професионалне војне службе.

Лице за које је донет акт о престанку службе а налази се на дужности разрешава се од службе даном предаје дужности, а лице које се не налази на дужности – даном када акт о престанку службе постане коначан.

Рок за разрешење од службе не може бити дужи од 30 дана од дана достављања коначног акта о престанку професионалне војне службе, и у том року се мора извршити предаја дужности.

За лице коме служба престаје из разлога предвиђених у члану 110. став 1. тачка 5. и члану 112. став 2. тачка 5. овог закона, акт о престанку службе доноси надлежни старешина одмах по пријему пресуде, а служба се рачуна до дана када је пресуда постала извршна.

За лице коме је престала служба због неоправданог изостанка са службе или губитка чина не доноси се акт о предаји дужности.

За умрло лице не доноси се акт о престанку службе и предаји дужности.

Члан 118.

Лицу којем је служба престала по основу члана 110. став 1. тачка 3. и члана 112. став 2. тачка 2. овог закона, служба у Војсци Србије рачуна се до дана изостанка из службе.

Професионалном војном лицу, осим лицу из става 1. овог члана, служба у Војсци Србије рачуна се до дана предаје дужности, односно до дана смрти.

3. Престанак професионалне војне службе за време ратног стања

Члан 119.

Одредбе чл. 110. до 118. овог закона не примењују се за време ратног стања.

Влада уређује престанак службе професионалног војног лица за време ратног стања, на предлог министра одбране.

Глава XI

Служба цивилних лица на служби у Војсци Србије

1. Пријем у службу

Члан 120.

Пријем цивилних лица на служби у Војсци Србије врши се:

- 1) јавним конкурсом;
- 2) без јавног конкурса.

Јавни конкурс расписује Министарство одбране у „Службеном гласнику Републике Србије“ и неком од дневних јавних гласила које излази у целој Републици Србији, а оглас се доставља и организацији надлежној за запошљавање.

Цивилна лица на служби у Војсци Србије примају се у службу без јавног конкурса, пријемом из другог државног органа, као стипендисти и у другим случајевима, под условима прописаним овим законом.

Члан 121.

Министар одбране, на предлог начелника Генералштаба, одређује формацијска места на која се без јавног конкурса може примити цивилно лице на служби у Војсци Србије.

Влада, на предлог министра одбране, уређује поступак пријема цивилних лица на служби у Војсци Србије без јавног конкурса.

Члан 122.

Пријем цивилних лица на службу у Војсци Србије на одређено време врши се:

- 1) кад се привремено повећа обим рада, али не дуже од 12 месеци;
- 2) кад треба заменити привремено одсутно лице;
- 3) ради обуке приправника док траје приправнички стаж;
- 4) ради специјализације и стажирања здравственог радника до завршетка специјализације, односно стажирања утврђених програмом на основу закона.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије примљеном у службу на одређено време престаје служба даном окончања посла, истеком одређеног рока или даном повратка привремено одсутног лица на чије радно место је цивилно лице на служби у Војсци Србије примљено у службу на одређено време.

Служба на одређено време не може да прерасте у службу на неодређено време, изузев приправнику кад положи приправнички испит, ако је приликом пријема у службу било предвиђено да се приправник полагањем приправничког испита прима у службу на неодређено време.

Члан 123.

Цивилна лица на служби у Војсци Србије која имају IV, односно VI или VII степен стручне спреме, морају да имају положене посебне државне стручне испите за рад у Војсци Србије, осим лица која су примљена у службу на одређено време.

Посебни стручни испити састоје се од општег и посебног дела.

Лица са положеним правосудним испитом немају обавезу полагања посебног државног стручног испита за рад у Војсци Србије, а лица са положеним државним испитом немају обавезу полагања општег дела посебног стручног испита.

Министар одбране прописује програме, начин и рокове полагања посебних државних стручних испита за рад у Војсци Србије.

2. Пробни рад

Члан 124.

Цивилна лица на служби у Војсци Србије подлежу пробном раду, у складу са прописима о државним службеницима и намештеницима.

3. Специфични услови пријема

Члан 125.

При избору за пријем у службу у својству цивилног лица на служби у Војсци Србије, првенство под једнаким условима има супружник, односно члан породице погинулог професионалног припадника Војске Србије, погинулог или умрлог од последица повреда задобијених у вршењу службе у Војсци Србије и супружник професионалног припадника Војске Србије премештеног из једног у друго место службовања.

4. Распоређивање

Члан 126.

Цивилно лице на служби у Војсци Србије стиче права и преузима обавезе из службе у Војсци Србије даном ступања на рад.

Лице из става 1. овог члана распоређује се на формацијско место ради чије попуне је примљено у службу.

Лице из става 2. овог члана може у току рада да буде распоређено на свако одговарајуће формацијско место, ако то захтевају потребе службе.

Под условима из става 3. овог члана, цивилно лице на служби у Војсци Србије може се распоредити и ван места у којем ради, ако на то пристане.

5. Плате, накнаде и друга примања

Члан 127.

Влада утврђује основицу за обрачун плата цивилних лица на служби у Војсци Србије, сагласно одредбама члана 95. став 1. овог закона.

Министар одбране, уз сагласност Владе, уређује положаје, односно звања цивилних лица на служби у Војсци Србије, коефицијенте и критеријуме за њихово оцењивање и напредовање; додатке на плату; накнаде

плате; рокове за исплату; новчане награде и помоћ; накнаду путних и других трошкова и друга примања.

Услови из става 2. овог члана уређују се сагласно одредбама овог закона које се односе на плате, накнаде и друга примања професионалних војних лица.

6. Престанак службе у Војсци Србије

Члан 128.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије служба престаје на основу писаног споразума између тог лица и послодавца.

Члан 129.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије престаје служба без његове сагласности:

- 1) ако на пробном раду не постигне одговарајуће резултате;
 - 2) ако одбије да ради на радном месту на које је распоређено, односно привремено упућено;
 - 3) ако је утврђено да нема способности за обављање послова радног места на које је распоређено, а не прихвати распоређивање на друго радно место или ако таквог радног места нема;
 - 4) ако је два пута узастопно неповољно оцењено;
 - 5) ако је неоправдано изостало са посла пет радних дана узастопно или седам радних дана са прекидима у току 12 месеци;
 - 6) ако се не врати на рад у року од 15 дана од престанка разлога за мировање радног односа;
 - 7) ако му је изречена дисциплинска казна престанка службе;
 - 8) ако се после лечења од болести зависности поново утврди употреба психоактивних супстанци;
 - 9) ако се укида радно место на које је распоређено или се смањује број извршилаца на једном радном месту;
 - 10) ако је при заснивању радног односа прећутало или дало неистините податке, значајне за обављање послова ради којих је примљено у службу;
 - 11) ако не положи стручни испит.
- Служба престаје кад решење о престанку службе постане коначно.

Члан 130.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије чије се радно место укида или се смањује број извршилаца на једном радном месту престаје служба уз право на једнократну отпремнину у висини од 12 бруто-плата, које би остварио у последњем месецу пре престанка службе.

Лицу из става 1. овог члана припадају и друга права која по прописима о запошљавању остварују лица којима је радни однос престао као вишку запослених.

Члан 131.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије служба престаје по сили закона:

1) ако је на начин прописан законом утврђено да је изгубило радну способност – даном достављања правноснажног решења о утврђивању губитка радне способности;

2) кад наврши 65 година живота ако има најмање 15 година стажа осигурања;

3) ако му је по правноснажној одлуци суда или другог органа забрањено да обавља послове свог радног места, а не може му се обезбедити друго радно место – даном достављања правноснажне одлуке;

4) ако је правноснажно осуђено на безусловну казну затвора у трајању дужем од шест месеци;

5) ако му је изречена мера безбедности или заштитна мера у трајању дужем од шест месеци и због тога мора да буде одсутно са рада – даном почетка примене те мере;

6) његовом смрћу.

Члан 132.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије радни однос може престати по потреби службе ако је испунило услове за пензију, прописане законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 133.

Цивилно лице на служби у Војсци Србије коме служба престаје без његове сагласности или по потреби службе, изузев лица које остварује право на пензију и лица из члана 129. тач. 1, 3, 4, 5, 7. и 8. овог закона, има дужност и право да остане на раду 30 дана (отказни рок).

7. Посебне одредбе

Члан 134.

На војне службенике и војне намештенике примењују се одредбе овог закона које се односе на професионална војна лица, и то:

- 1) о специфичности обављања војне службе (члан 16);
- 2) о ношењу и употреби ватреног оружја (члан 47);
- 3) о пријему страног одликовања и чланству у страном стручном удружењу или међународној организацији (члан 50);
- 4) о привременом упућивању по потреби службе у другу јединицу, односно установу Војске Србије ради извршења одређених задатака, осим за лице чији делокруг захтева да се послови радног места обављају ван седишта јединице, односно установе Војске Србије – теренски рад (члан 72. ст. 5. и 6);
- 5) о раду у структурама међународне организације или регионалне иницијативе (члан 72а);
- 6) о усавршавању, специјализацији и преквалификацији (члан 74);
- 7) о удаљењу од дужности (чл. 77. и 78);
- 8) о стипендији за време школовања или усавршавања у иностранству и плати и другим примањима за време службе у иностранству (члан 80. и члан 90. ст. 2. и 3);
- 9) о накнади путних и других трошкова (чл. 92. и 93);
- 10) о радном времену, одморима и одсуствима (чл. 96. до 107);
- 11) о престанку службе у Војсци Србије по захтеву (члан 110. став 1. тачка 6);
- 12) о заштитним мерама (чл. 179. до 184).

Глава XII

Надлежност за решавање о односима у служби и за доношење других аката

Члан 135.

Председник Републике, поред надлежности из члана 17. овог закона:

- 1) производи официре и резервне официре;
- 2) решава о стањима у служби генерала.

Члан 136.

Министар одбране, поред послова из члана 18. овог закона, односно лице које он овласти:

- 1) решава о пријему у службу професионалних припадника Војске Србије;
- 2) решава о стањима у служби официра у чину мајора, потпуковника и пуковника;
- 3) решава о односима у служби професионалних војних лица распоређених ван Војске Србије.

Министар одбране одређује лица која решавају о управним стварима професионалних припадника Војске Србије распоређених ван Војске Србије, у смислу одредаба чл. 141. и 142. овог закона.

Члан 137.

Начелник Генералштаба поред послова из члана 19. овог закона, односно старешине команди, јединица или установа Војске Србије које он одреди:

- 1) решава о стањима у служби подофицира и официра до чина капетана, у Војсци Србије;
- 2) производи у почетни чин подофицира;
- 3) решава о постављењу, одређивању плате, престанку службе у Војсци Србије и другим односима у служби цивилних лица на служби у Војсци Србије.

Члан 138.

Акт о разрешењу од дужности професионалног припадника Војске Србије за кога је донет акт о престанку службе доноси претпостављени старешина на положају команданта батаљона или њему раван или виши старешина.

Члан 139.

Акта о пријему у службу, унапређењу, премештају и престанку службе, као и акта којима се решава о стањима у служби официра и подофицира управна су акта.

Жалба професионалног припадника Војске Србије против аката о премештају, постављењу, стављању на располагање и удаљењу од дужности не задржава њихово извршење.

Против аката из става 1. овог члана може се водити управни спор.

Члан 140.

Акта о односима у служби војних лица и цивилних лица у Војсци Србије која садрже поверљиве податке саопштавају се тим лицима уз потпис.

Дан саопштења сматра се даном достављања у смислу прописа којима се уређује управни поступак.

Члан 141.

Ако законом или прописом донетим на основу закона није одређена надлежност другог лица, за решавање о управним стварима у првом степену стварно је надлежан старешина команде, јединице или установе Војске Србије на положају команданта батаљона или старешина њему равног или вишег положаја.

О жалби против решења старешине из става 1. овог члана решава старешина команде, јединице или установе Војске Србије, непосредно претпостављен старешини који је донео првостепено решење.

Члан 142.

За доношење решења у управном поступку месно је надлежан старешина команде, јединице или установе у којој се лице о чијем се праву, односно обавези решава налази у служби, а за лица којима је престала служба, старешина команде, јединице или установе Војске Србије у којој се лице налазило на дан престанка службе, односно следбеник команде, јединице или установе Војске Србије која је престала да постоји.

Ако се решава о праву, односно обавези старешине команде, јединице или установе из става 1. овог члана или ако тај старешина по закону треба да буде изузет од решавања из других разлога, за доношење решења месно је надлежан старешина команде, јединице или установе Војске Србије који му је непосредно претпостављен.

Глава XIII

Одговорност припадника Војске Србије

1. Опште одредбе о одговорности припадника Војске Србије

Члан 143.

Припадници Војске Србије одговарају за кривична дела, привредне преступе и прекршаје по општим прописима.

Одговорност за кривично дело, привредни преступ и прекршај не искључује дисциплинску одговорност ако дело које је предмет кривичног поступка, поступка за утврђивање одговорности за привредни преступ или прекршајног поступка, представља и повреду дужности из службе.

Дисциплински поступак води се без обзира на ток кривичног поступка, поступка за утврђивање одговорности за привредни преступ или прекршајног поступка.

За кривично дело против Војске Србије за које је прописана казна затвора до три године, против војног лица може се водити дисциплински поступак и уместо кривичне санкције може му се изрећи дисциплинска казна, односно дисциплинска мера утврђена овим законом, ако је дело добило нарочито лак вид и ако то захтевају интереси службе, у складу са одредбама Кривичног законика.

Члан 144.

За време ратног стања против припадника Војске Србије без одобрења председника Републике или министра одбране, по овлашћењу председника Републике не може се водити поступак за утврђивање одговорности за привредни преступ и прекршајни поступак.

2. Дисциплинска одговорност

Члан 145.

Припадник Војске Србије је дисциплински одговоран за повреде дужности из службе.

Повреде дужности из службе могу бити лакше – дисциплинске грешке и теже – дисциплински преступи.

Члан 146.

За повреду дужности из службе одговоран је припадник Војске Србије док је у служби.

За повреду дужности из службе одговорно је и лице коме је престала служба у Војсци Србије, ако је дисциплински поступак против њега покренут док је било у служби.

Лице или тело надлежно за вођење дисциплинског поступка обуста-виће дисциплински поступак против лица коме је престала служба у Војсци Србије, а против кога је дисциплински поступак покренут док је било у служби, ако нађе да је вођење дисциплинског поступка немогуће или нецелисходно.

Сматра се да је лице у резервном саставу на војној дужности у Војсци Србије од тренутка ступања у команду, јединицу или установу Војске Србије, ако се јавља непосредно, односно од тренутка јављања у месту прикупљања, односно на зборном месту означеном у општем или појединачном позиву или ратном распореду, до отпуштања из команде, јединице или установе Војске Србије.

Члан 147.

Приликом утврђивања дисциплинске одговорности припадника Војске Србије сходно се примењују начела, односно правила материјалног кривичног права која нису у супротности са одредбама овог закона и природом дисциплинске одговорности.

Члан 148.

Дисциплинске грешке су:

- 1) учестало закашњавање или ранији одлазак с дужности или из службе;
- 2) неоправдан изостанак с дужности или из службе један радни дан;
- 3) неоправдано необавештавање непосредно претпостављеног о разлозима спречености за долазак на дужност, односно у службу у року од 24 сата од времена предвиђеног за долазак;
- 4) повреда прописа о ношењу војне униформе, односно друге прописане одеће, војничком, односно другом прописаном изгледу и личној хигијени;
- 5) долазак на дужност у стању алкохолисаности или довођење себе у току дужности у стање алкохолисаности;
- 6) непристојно понашање према сарадницима, подређенима и надређенима;
- 7) повреда правила о поздрављању, обраћању, представљању и јављању;
- 8) прикривање или непријављивање лакше повреде дужности из службе, односно из радног односа;
- 9) други поступак супротан правилима вршење службе који није обухваћен неком од повреда дужности из службе предвиђених овим или посебним законом.

Члан 149.

Дисциплински преступи су:

- 1) одбијање извршења наређења, односно налога претпостављеног, изузев наређења, односно налога чијим би се извршењем учинило кривично дело;

- 2) неизвршавање или несавесно, неблаговремено, непотпуно или немарно извршавање наређења, одлуке или налога претпостављеног;
- 3) самовољно напуштање команде, јединице или установе;
- 4) насилничко, увредљиво или недолично понашање или изазивање нереда, свађе или туче у служби;
- 5) поступање којим се вређа достојанство подређених, нарочито с обзиром на пол, верско убеђење или националну припадност или кршење права која им по закону припадају;
- 6) уживање опојних дрога или неовлашћено држање супстанци или препарата који су проглашени за опојне дроге;
- 7) навођење другог на уживање опојне дроге или давање другог опојне дроге да је ужива он или треће лице или омогућавање другог да ужива опојну дрогу;
- 8) повреда стражарске, патролне или друге сличне службе;
- 9) неоправдан изостанак с дужности или из службе најмање два радна дана узастопно или три радна дана са прекидима у периоду од 12 месеци;
- 10) злоупотреба права из службе;
- 11) незаконито располагање средствима;
- 12) злоупотреба службеног положаја или прекорачење службеног овлашћења;
- 13) незаконит рад или пропуштање радњи на које је лице у служби овлашћено ради спречавања незаконитости или штете;
- 14) немаран однос према повереној имовини и присвајање или наношење штете војној или другој имовини у вези са обављањем службе;
- 15) повреда војне или службене тајне или несавесно чување службених списа или података;
- 16) подношење лажног извештаја;
- 17) давање нетачних података или докумената који су од утицаја на пријем у службу или напредовање;
- 18) фалсификовање, прикривање или противправно уништење службене исправе, књиге или списа или употреба фалсификоване исправе;
- 19) непредузимање прописаних мера за чување живота и здравља људи и исправности објеката и технике;

20) додатни рад професионалног припадника Војске Србије мимо услова одређених законом;

21) преузимање дужности директора, заменика или помоћника директора у правном лицу без одобрења надлежног државног органа или повреда ограничења чланства у органима правног лица од стране професионалног припадника Војске Србије;

22) оснивање привредног друштва, јавне службе и бављење предузетништвом од стране професионалног припадника Војске Србије;

23) непреношење управљачких права у привредном субјекту на друго лице, недостављање података руководиоцу о лицу на које су пренета управљачка права или недостављање руководиоцу доказа о преносу управљачких права од стране професионалног припадника Војске Србије;

24) примање поклона у вези с вршењем послова мимо одредаба закона, примање услуге или користи за себе или друго лице или коришћење службе ради утицаја на остваривање сопствених права или права лица повезаних с припадником Војске Србије;

25) непријављивање интереса који припадник Војске Србије или с њиме повезано лице може имати у вези са одлуком државног органа у чијем доношењу учествује;

26) повреда начела непристрасности или политичке неутралности или изражавање и заступање политичких уверења у служби;

27) штрајковање или учествовање у противправном синдикалном организовању, односно у противправним синдикалним активностима;

28) непоступање по захтеву војног дисциплинског тужиоца или војног дисциплинског суда;

29) прикривање или непријављивање теже повреде дужности из службе, односно из радног односа;

30) лакша повреда дужности учињена у периоду од годину дана од повреде дужности утврђене правноснажним актом којим је изречена дисциплинска санкција;

31) извршење кривичног дела против државних органа, службене дужности, човечности и других добара заштићених међународним правом или Војске Србије, утврђено правноснажном осуђујућом пресудом;

32) свако поступање припадника Војске Србије, ван службе, које је противно прописима или добрим обичајима, а којим се наноси штета угледу припадника Војске Србије.

Члан 150.

Професионално војно лице упућено на службу, односно на рад у Министарство одбране, други државни орган или правно лице, дисциплински је одговорно и за повреде дужности прописане за орган, односно правно лице у које је упућено.

Члан 151.

За повреде дужности из службе учиниоцима изричу се дисциплинске санкције: дисциплинске мере и дисциплинске казне.

За дисциплинске грешке изричу се дисциплинске мере, а за дисциплинске преступе дисциплинске казне.

За једну или више повреда дужности о којима се истовремено одлучује изриче се само једна дисциплинска санкција.

Члан 152.

Професионалном војном лицу се могу изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;
- 2) смањење плате за месец у којем се дисциплинска мера изриче од 5% до 20%.

Професионалном војном лицу се могу изрећи следеће дисциплинске казне:

- 1) смањење плате од 5% до 30% у трајању од једног до шест месеци;
- 2) смењивање са дужности уз постављање на непосредно нижи положај у трајању од једне до четири године;
 - 2а) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 30 дана;
- 3) смењивање са командне, односно руководеће дужности уз забрану постављања на такву дужност у трајању од једне до четири године;
- 4) забрана унапређења у виши чин или напредовања на виши положај у трајању од једне до четири године;
- 5) враћање у претходни чин;
- 6) губитак службе;
- 7) губитак чина.

Дисциплинска казна из става 2. тачка 3. овог члана не може се изрећи тако да се официр постави на положај подофицира, нити подофицир на положај војника.

Дисциплинска казна из става 2. тачка 5. овог члана не може се изрећи потпоручнику нити воднику.

Дисциплинска казна из става 2. тачка 7. овог члана повлачи и губитак службе официра односно подофицира.

Члан 153.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије могу се изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;
- 2) смањење плате за месец у којем се дисциплинска мера изриче од 5% до 20%.

Цивилном лицу на служби у Војсци Србије могу се изрећи следеће дисциплинске казне:

- 1) смањење плате од 5% до 30% у трајању од једног до шест месеци;
- 2) забрана напредовања у трајању од једне до четири године;
- 3) превођење цивилног лица на служби у Војсци Србије у нижи платни разред до истог разреда непосредно ниже платне групе, односно превођење војног намештеника у непосредно нижу платну групу;
- 4) смењивање са положаја или руководеће дужности уз забрану постављања на такав положај, односно распоређивања на такву дужност у трајању од једне до четири године;
- 5) губитак службе.

Члан 154.

Војнику на служењу војног рока, лицу у резервном саставу док се налазе на војној дужности у Војсци Србије и лицу на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире могу се изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;
- 2) укор;
- 3) забрана изласка из касарне или другог војног објекта у трајању до 15 дана;
- 4) прекоредна служба у трајању до три смене;
- 5) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 15 дана, коју војнику на служењу војног рока могу да изричу претпостављене старешине на положају командира чете или вишем положају.

Војнику на служењу војног рока, лицу у резервном саставу и лицу на другом стручном оспособљавању за официре и подофицире док се налазе на војној дужности у Војсци Србије се могу изрећи следеће дисциплинске казне:

- 1) забрана унапређења у виши чин у трајању до четири године;
- 2) враћање у претходни чин;
- 3) одузимање чина;
- 4) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 30 дана.

Време проведено на издржавању дисциплинске мере и дисциплинске казне забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту у трајању преко два дана не рачуна се у служење војног рока.

Члан 155.

Кадету војне академије могу се изрећи следеће дисциплинске мере:

- 1) опомена;
- 2) укор;
- 3) забрана изласка из касарне или другог војног објекта у трајању до 15 дана;
- 4) прекоредна служба у трајању до три смене;
- 4а) забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 15 дана;
- 5) искључење из војне академије.

Дисциплинска мера из става 1. тачка 5. овог члана повлачи и губитак чина.

Члан 155а

При одлучивању о одговорности војника, војника у резерви, кадета војне академије, ученика војних школа и слушаоца школе за резервне официре због дела које се према одредбама Кривичног законика може расправити у дисциплинском поступку, као и при одлучивању о њиховој одговорности за прекршај када се у прекршајном поступку предмет уступи надлежном војном дисциплинском суду, учиниоцу (осим лица које у време извршења дела, односно прекршаја није навршило 18 година живота) може се изрећи дисциплинска казна забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 60 дана ако ниједна од дисци-

плинских мера предвиђених у чл. 154. и 155. овог закона не би одговарала тежини повреде или степену његове одговорности.

При одлучивању о одговорности професионалних војних лица због дела које се према одредбама Кривичног законика може расправити у дисциплинском поступку, као и при одлучивању о њиховој одговорности за прекршај када се у прекршајном поступку предмет уступи надлежном војном дисциплинском суду, учиниоцу се може изрећи дисциплинска казна забрана удаљења из посебних просторија у војном објекту до 60 дана ако ниједна од дисциплинских мера и казни предвиђених у члану 152. овог закона не би одговарала тежини повреде или степену његове одговорности.

Члан 156.

Време забрана постављања, унапређивања, напредовања, распоређивања и изласка из касарне или другог објекта се рачуна од дана правноснажности одлуке којом је изречена дисциплинска санкција.

Члан 157.

За дисциплински преступ може се изрећи дисциплинска мера, ако је опасност од повреде дужности мала, зато што дело има нарочито лак вид, односно зато што је учињено са нарочито олакшавајућим околностима.

Члан 158.

За повреду дужности прописану за Министарство одбране, други државни орган или правно лице у које је професионално војно лице упућено на службу, односно на рад, може се изрећи дисциплинска санкција прописана за повреду дужности на радном месту у органу у који је упућено.

Члан 159.

Покретање дисциплинског поступка за дисциплинску грешку застајева протеком шест месеци од дана извршене повреде војне дисциплине.

Покретање дисциплинског поступка за дисциплински преступ и за повреду дужности прописану за Министарство одбране, други државни орган или правно лице застајева протеком једне године од дана сазнања непосредно претпостављеног старешине да је дисциплински преступ, односно повреда дужности учињена, али се дисциплински поступак не мо-

же покренути ако је од дана када је дисциплински преступ учињен прошло три године.

Застарелост покретања и вођења поступка због дисциплинског преступа и повреде дужности прописане за Министарство одбране, други државни орган или правно лице због којег се води и кривични поступак пред надлежним редовним судом, наступа када и застарелост гоњења због кривичног дела.

Вођење дисциплинског поступка за лакше повреде дужности застарева протеклом једне године од покретања дисциплинског поступка, а за теже повреде дужности протеклом три године од покретања дисциплинског поступка.

Застарелост вођења дисциплинског поступка не тече за време док дисциплински поступак није могуће водити из оправданих разлога.

Застарелост вођења дисциплинског поступка наступа у сваком случају кад протекне двапут онолико времена колико је прописано у ставу 4. овог члана.

Члан 160.

Застарелост извршења дисциплинске мере наступа кад протекне шест месеци од дана правноснажности одлуке којом је изречена дисциплинска мера.

Застарелост извршења дисциплинске казне наступа кад протекне годину дана од дана правноснажности одлуке којом је изречена дисциплинска казна.

Застарелост извршења дисциплинске санкције прекида се сваком радњом надлежног органа управљеном на извршење дисциплинске санкције.

Застарелост извршења дисциплинске санкције наступа у сваком случају кад протекне двапут онолико времена колико је прописано у одредбама ст. 1. до 3. овог члана.

Члан 161.

О одговорности професионалног припадника Војске Србије за дисциплинске преступе и за повреде дужности прописане за Министарство одбране, други државни орган или правно лице у које је професионално војно лице упућено на службу, односно на рад, у првом степену одлучују првостепени војни дисциплински судови.

Првостепени војни дисциплински суд утврдиће одговорност за дисциплинску грешку ако у поступку за утврђивање одговорности за дисциплински преступ нађе да није учињен дисциплински преступ, већ да

је учињена дисциплинска грешка односно да је поред дисциплинског преступа учињена и дисциплинска грешка.

Првостепени војни дисциплински судови образују се у Војсци Србије са седиштем у Београду, Нишу и Новом Саду.

Првостепени војни дисциплински судови су надлежни за вођење дисциплинских поступака против професионалних војних лица распоређених ван Војске Србије, према месној надлежности.

Члан 162.

По жалби на одлуку првостепеног војног дисциплинског суда одлучује Виши војни дисциплински суд.

Виши војни дисциплински суд образује се при Министарству одбране.

Члан 163.

Стални састав војних дисциплинских судова чине: председници, секретари и записничари.

У раду војних дисциплинских судова учествују и судије поротници, који се именују из редова официра, подофицира и војних службеника и намештеника, а које са листе именованих судија поротника одређују председници војних дисциплинских судова.

Председници војних дисциплинских судова, судије Вишег војног дисциплинског суда и секретари војних дисциплинских судова морају бити официри правне службе са положеним правосудним испитом.

Председници војних дисциплинских судова и секретари војних дисциплинских судова професионално обављају дужност.

Члан 164.

Војни дисциплински тужилац подноси оптужни предлог и заступа оптужбу пред првостепеним војним дисциплинским судом, а виши војни дисциплински тужилац заступа оптужбу пред Вишим војним дисциплинским судом.

Војни дисциплински тужиоци и њихови заменици морају бити официри правне службе са положеним правосудним испитом.

Члан 165.

Министар одбране поставља председнике војних дисциплинских судова и војне дисциплинске тужиоце, који дужност обављају професионално.

Министар одбране, на предлог начелника Генералштаба Војске Србије и руководиоца организацијских целина Министарства одбране, именује на две године судије поротнике првостепених судова и Вишег војног дисциплиноског суда, а на предлог војних дисциплиноских тужилаца за исти период именује њихове заменике.

Председници и судије поротници војних дисциплиноских судова не могу бити позвани на одговорност за мишљење и за дати глас у вршењу судијске дужности.

Члан 166.

У првостепеном дисциплиноском поступку окривљеном се мора омогућити да усмено изнесе своју одбрану.

У поступку за расправљање дисциплиноске грешке, окривљени своју одбрану може изнети и писмено.

Окривљени се може бранити сам или преко браниоца.

Бранилац окривљеног може бити адвокат или дипломирани правник са положеним правосудним испитом на служби у Војсци Србије или Министарству одбране.

Члан 167.

Против првостепене одлуке донете у дисциплиноском поступку може се поднети жалба, а против пресуде Вишег војног дисциплиноског суда којом су професионалним припадницима Војске Србије изречене дисциплиноске казне прописане чланом 152. став 2. тач. 3, 7. и 8, чланом 153. став 2. тачка 5, чланом 154. став 2. тачка 4. и чланом 155а овог закона, може се водити управни спор.

Жалба задржава извршење дисциплиноске санкције.

Члан 168.

Председник Републике, на предлог начелника Генералштаба може смањити, ублажити или опростити сваку дисциплиноску санкцију у року од шест месеци од дана правноснажности одлуке којом је изречена дисциплиноска санкција.

Ако је дисциплиноска санкција изречена професионалном војном лицу упућеном на службу, односно на рад у Министарство одбране, други државни орган или правно лице, за подношење предлога из става 1. овог члана овлашћен је министар одбране.

Члан 169.

Професионалном војном лицу коме је престала служба због дисциплинске казне губитак чина, ублажењем или опроштајем казне омогућава се враћање на његов захтев у професионалну војну службу и у чин који је имало.

Захтев за враћање у професионалну војну службу може се поднети у року од три месеца од дана достављања акта о ублажењу, односно опроштају казне.

Сматраће се да је лице из става 1. овог члана враћено у професионалну војну службу од дана кад поново ступи у службу.

Члан 170.

Председник Републике, на предлог министра одбране, правилом ближе уређује дисциплинску одговорност, дисциплински поступак, извршење дисциплинских санкција и месну надлежност, организацију, састав и рад војних дисциплинских судова и војних дисциплинских тужилаца, с тим да одредбе правила не могу бити у супротности са одредбама Закона о кривичном поступку.

3. Материјална одговорност

Члан 171.

За штету коју припадник Војске Србије учини трећим лицима у служби и у вези са обављањем службе, одговара Република Србија.

Република Србија има право да од припадника Војске Србије тражи повраћај износа исплаћеног трећим лицима, у смислу става 1. овог члана, само ако је припадник Војске Србије намерно или из крајње непажње нанео штету.

Под условима из става 2. овог члана, Република Србија има право од припадника Војске Србије да тражи и накнаду будућих износа које је она дужна у ратама да исплаћује на основу правноснажне судске одлуке.

Члан 172.

О захтеву оштећеног лица да му Република Србија надокнади штету, одлучује надлежни суд.

Оштећено лице може да поднесе захтев за обештећење ван спора и јавном правобранилаштву или другом надлежном органу.

Ако се у поступку из става 2. овог члана закључи вансудско поравнање, оно има карактер извршне исправе.

Члан 173.

Припадници Војске Србије дужни су да надокнаде штету коју у вези са обављањем службе намерно или крајњом непажњом нанесу Републици Србији.

Члан 174.

Постојање штете, висину штете, околности под којима је штета настала и одговорност за штету утврђује министар одбране или старешина кога он овласти.

Министар одбране, односно старешина кога он овласти и припадник Војске Србије могу да закључе писмени споразум којим одређују висину и начин накнаде штете, а који има снагу извршне исправе.

Ако припадник Војске Србије одбије да надокнади причињену штету, накнада штете расправиће се у парничном поступку.

Члан 175.

О накнади штете извршене кршењем војне дисциплине одлучује се у дисциплинском поступку.

Ако се износ штете не може утврдити до окончања дисциплинског поступка, надлежни орган одлучиваће само о дисциплинској одговорности, а о накнади штете одлучиваће се у поступку за накнаду штете.

Члан 176.

Припадник Војске Србије може се у целости или делом ослободити одговорности за насталу или проузроковану штету, односно може се обуставити поступак за накнаду штете ако је до ње дошло поступањем по налогу претпостављеног лица, под условом да га је припадник Војске Србије претходно писаним путем упозорио да ће извршењем налога настати или да би могла настати штета.

Припадник Војске Србије који је одговоран за штету извршену крајњом непажњом може се из оправданих разлога делимично или у целини ослободити обавезе накнаде штете.

Сматраће се да постоје оправдани разлози, у смислу става 2. овог члана, ако је штета настала обављањем службе или вежбе у Војсци Ср-

бије, због знатних напора у обављању службе, смештаја ствари који не одговара прописаним условима или под околностима кад је штету било тешко избећи.

Члан 177.

Рачунопологач и руковалац средствима Војске Србије одговорни су за штету на имовини која им је поверена на чување, осим уколико се докаже да је штета настала кривицом трећег лица, случајно или због више силе.

Члан 178.

Министар одбране ближе уређује поступак за утврђивање постојања, висине и накнаде штете у Војсци Србије, као и услове и начин преношења својих овлашћења за одлучивање о накнади штете на старешине Војске Србије, у складу са прописима о накнади штете.

4. Мере удаљења од функционалне дужности

Члан 179.

Војном летачу, ваздухопловнотехничком особљу које ради на ваздухопловима, војном падобранцу, војном рониоцу, војном особљу у речним јединицама и техничком особљу које врши дужности на броду и другом пловном средству, возачу војног моторног возила, као и другом лицу на служби у Војсци Србије које ради на пословима опасним по живот или имовину или штетним за здравље, које повреди правила службе коју врши и на тај начин угрози безбедност људи или имовине, могу се изрећи мере удаљења од функционалне дужности одређене овим законом.

Члан 180.

Мере удаљења од функционалне дужности су:

- 1) забрана самосталног вршења одређене дужности у трајању до шест месеци;
- 2) забрана вршења одређене дужности у трајању до шест месеци;
- 3) распоред на другу дужност у трајању до једне године (превођење на нижу категорију ваздухоплова, искрцавање са брода, превођење на нижу категорију послова, распоред на друго радно место и сл.).

Члан 181.

За време трајања мере удаљења од функционалне дужности забране самосталног вршења одређене дужности, припадник Војске Србије може вршити дужност на коју је постављен само под непосредном контролом надлежног старешине.

За време трајања мере удаљења од функционалне дужности забране вршења одређене дужности, припадник Војске Србије врши послове које му одреди претпостављени старешина.

За време трајања мере удаљења од функционалне дужности распореда на другу дужност, припадник Војске Србије врши дужност на коју је распоређен.

За време трајања мере удаљења од функционалне дужности, припадник Војске Србије стручно се оспособљава за дужност на којој се налазио до изрицања заштитне мере.

Члан 182.

Припаднику Војске Србије коме је изречена мера удаљења од функционалне дужности забране вршења одређене дужности или распореда на другу дужност припадају права према пословима, односно дужности коју врши.

Члан 183.

Мере удаљења од функционалне дужности које се по одредбама овог закона могу изрећи припаднику Војске Србије изричу старешине команди, јединица или установа које овласти начелник Генералштаба.

Министар одбране одређује лица овлашћена за изрицање мера удаљења од функционалне дужности професионалним војним лицима упућеним на службу, односно на рад у Министарство одбране или други државни орган или правно лице.

Мере удаљења од функционалне дужности могу изрицати и надлежни војни дисциплински судови.

Члан 184.

У поступку за изрицање мера удаљења од функционалне дужности, за њихово ублажење и смањење, за застарелост предузимања тих мера, као и у поступку по жалби, сходно се примењују одредбе овог закона о одговорности за дисциплинске грешке.

Ако нађе да су престали разлози због којих је изречена мера удаљења од функционалне дужности забрана самосталног вршења одређене дужности у трајању до шест месеци, надлежни старешина обуставиће даље извршење мере удаљења од функционалне дужности.

Глава XIV

Губитак чина

Члан 185.

Професионално војно лице и лице у резервном саставу који има чин губи чин:

- 1) ако му престане држављанство Републике Србије;
- 2) ако је дисциплинском казном кажњено губитком чина;
- 3) ако буде осуђен на безусловну казну затвора у трајању дужем од једне године – даном правноснажности пресуде.

Лице које изгуби чин губи сва права која су везана за чин.

Члан 186.

За време ратног стања председник Републике може лицу које је изгубило чин вратити чин за показану храброст или за друге ратне заслуге.

Члан 187.

Ако у случају губитка чина, на основу члана 185. став 1. тач. 2. и 3. овог закона у поновљеном поступку или по захтеву за заштиту законитости поступак буде обустављен или буде донесена ослобађајућа пресуда, ако оптужба буде одбијена или одбачена или ако буде изречена казна блажа од казне из члана 185. став 1. тач. 2. и 3. овог закона, сматраће се да чин није био изгубљен.

Ако лицу које је изгубило чин по одредбама члана 185. став 1. тач. 2. и 3. овог закона решењем о ванредном ублажењу казне казна буде ублажена на казну мању од казни наведених у тим одредбама, вратиће му се чин, на његов захтев.

Захтев из става 2. овог члана може се поднети у року од три месеца од дана достављања одлуке о ванредном ублажавању казне.

Члан 188.

Лице коме је враћен чин по одредбама члана 186. и члана 187. став 2. овог закона може бити примљено у професионалну војну службу по одредбама овог закона.

ДЕО ТРЕЋИ

Глава XV

Прелазне и завршне одредбе

Члан 189.

Даном ступања на снагу овог закона професионална војна лица преводе се у чин у коме су се затекла.

Права и обавезе прописане за официре према чиновима наведеним у члану 22. став 1. тачка 3. овога закона односе се и на официре са одговарајућим чиновима, и то: поручник – поручник корвете, капетан – поручник фрегате, мајор – капетан корвете, потпуковник – капетан фрегате, пуковник – капетан бојног брода, бригадни генерал – комодор, генерал-мајор – контраадмирал, генерал-потпуковник – вицеадмирал и генерал – адмирал.

Официр у чину капетана прве класе, односно поручника бојног брода који се затекао у служби на дан ступања на снагу овог закона, а завршио је војну академију, односно који има одговарајуће високо образовање, преводи се у чин мајора, односно капетана корвете.

Официр у чину капетана прве класе, односно поручника бојног брода који се затекао у служби на дан ступања на снагу овог закона, а који нема завршену војну академију, односно који нема одговарајуће високо образовање, преводи се у чин капетана, односно поручника фрегате.

На дан ступања на снагу овог закона, подофицир у чину водника прве класе се преводи у чин старијег водника.

Превођење у чинове из става 2. овог члана у одговарајуће чинове прописане чланом 22. став 1. тачка 3. овог закона, извршиће се до 2011. године.

Превођење у чинове из ст. 3. до 5. овог члана извршиће се у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 190.

Војни осигураници који су до дана ступања на снагу овог закона остварили права из социјалног осигурања настављају да користе та права према закону по којем су их остварили.

Члан 191.

До доношења прописа о пензијском и инвалидском осигурању војних осигураника, пензијски основ за обрачун висине војне пензије војном осигуранику коме престане служба са правом на пензију по ступању овог закона на снагу, чини месечни износ плате без пореза и доприноса, за пуно радно време, која војном осигуранику припада у месецу у којем му престаје служба.

Члан 192.

Официру, односно подофициру служба престаје са правом на пензију и пре испуњења општих услова за стицање старосне пензије ако је навршио најмање 20 година пензијског стажа, од чега најмање 10 година у својству професионалног војног лица, ако то захтевају потребе службе које настају услед организацијско-мобилизацијских промена у Војсци Србије на основу овог закона.

Даном ступања на снагу овог закона, до доношења прописа о пензијском и инвалидском осигурању војних осигураника, официру, односно подофициру коме по ступању овог закона на снагу престане служба у Војсци Србије по одредбама из става 1. овог члана припада пензија која за 20 година пензијског стажа износи за мушкарца 55%, односно за жену 57,5% од пензијског основа.

За сваку навршену годину пензијског стажа преко 20 година пензија се повећава за 2,5% од пензијског основа до навршених 30 година пензијског стажа.

За сваку навршену годину преко 30 година пензијског стажа пензија се повећава за 0,5% од пензијског основа, с тим што може износити највише 85% од пензијског основа.

Члан 193.

Усклађивање износа пензија војних осигураника остварених до дана ступања на снагу овог закона, као и пензија остварених по ступању овог закона на снагу, врши се по динамици и на начин утврђен законом којим се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Влада Републике Србије у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донеће акт којим ће уредити начин, поступак и динамику измирења доспелих, а неизмирених обавеза према корисницима војних пензија, које су настале по прописима из пензијског и инвалидског осигурања војних осигураника до ступања на снагу овог закона.

Члан 194.

Цивилна лица на служби у Војсци Србије, даном ступања на снагу овог закона постају војни службеници или војни намештеници.

Лицу које не прихвати превођење по одредби става 1. овог члана престаје служба у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Служба у Војсци Србије престаје професионалном припаднику Војске Србије који нема држављанство Републике Србије ако у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона не поднесе захтев за стицање држављанства Републике Србије.

Министар одбране ће у року од 30 дана од дана ступања овог закона на снагу донети пропис којим ће уредити поступак превођења лица из става 1. овог члана.

Члан 195.

Услове, начин и поступак трансформације војних установа које обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити и права и обавезе цивилних лица на служби у Војсци Србије запослених у тим установама до завршетка трансформације, уредиће Влада.

До ступања на снагу прописа из става 1. овог члана цивилна лица на служби у Војсци Србије запослена у војним установама које обављају производну и услужну делатност, односно послују по принципу стицања и расподеле добити, задржавају права и обавезе из радног односа према Закону о Војсци Југославије.

Члан 196.

Прописи за извршење овог закона донеће се у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Прописи донети за извршење Закона о Војсци Југославије настављају да се примењују уколико нису супротни одредбама овог закона до доношења одговарајућих прописа за извршење овог закона.

Члан 197.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о Војсци Југославије („Службени лист СРЈ“, бр. 43/94, 28/96, 44/99, 74/99, 3/02 и 37/02 и „Службени лист СЦГ“, бр. 7/05 и 44/05).

До доношења прописа о војној обавези, социјалном, здравственом и пензијском и инвалидском осигурању професионалних војних лица остају на снази следеће одредбе Закона о Војсци Југославије: одредбе о попуни резервног састава (чл. 26. и 27), одредбе о правима на продужено осигурање и на накнаду због престанка запослења (чл. 59. и 59а), поглавље XV – Здравствено осигурање (чл. 211. до 239), поглавље XVI – Пензијско и инвалидско осигурање (чл. 240. до 260. и од 262. до 278) и поглавље XVII – Војна обавеза (чл. 279. до 336) и поглавље XIX – Казнене одредбе (чл. 340. до 345).

Члан 198.

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 2008. године.